Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў). ТЭЛЕФОНЫ: Рэдактар—№ 478, Рэдакцыя—№ 793. Матар'ял прымаецца з 9-й да 3½ гадз. Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлеф. № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

[illegible] беспрацоўн. і чырвонаармейца за тэкущае . . 15 к. За кожны . . . 5 к. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА ў канторы газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

10 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 23 (2512) Чацьвер, 31-га студзеня 1929 г.

XII ЗЬЕЗД КП(б)Б АДЧЫНЯЕЦЦА 5-ГА ЛЮТАГА 1929 Г. А 6 Й ГАДЗІНЕ УВЕЧАРЫ У ПАМЯШКАНЬНІ КЛЮБУ КАРЛА МАРКСА З НАСТУПНАЙ ПАВЕСТКАЙ ДНЮ.

1) СПРАВАЗДАЧА ЦК КП(б)Б (ДАКЛ. ТАВ. ГАМАРНІК).
2) ДАКЛАД РЭВІЗІЙНАЙ КАМІСІІ (ДАКЛ. ТАВ. КРОЛЬ).
3) СПРАВАЗДАЧА ЦКК КП(б)Б (ДАКЛ. ТАВ. КАЛНІН).
4) 5-Ц ГАДОВЫ ПЛЯН РАЗЬВІЦЬЦЯ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ БССР (ДАКЛ. ТАВ. ГАЛАДЗЕД, КАРКЛІН).
5) АБ ВЯРБОЎЦЫ РАБОЧЫХ У ПАРТЫЮ, РЭГУЛЯВАНЬНІ РОСТУ І ЧЫСТЦЫ ПАРТЫІ (ДАКЛ. ТАВ. ВАСІЛЕВІЧ).
6) АБ РАБОЦЕ ПРАФСАЮЗАЎ, (ДАКЛ. ТАВ. РЫЖОЎ).
7) ВЫБАРЫ.

Сакратар ЦК КП(б)Б ГАМАРНІК.

Англія замятае сьляды..

«Праўда» ў палітычным аглядзе ў артыкуле пад загалоўкам—«Перелом»—піша:

Падзеі ў Аўганістане пачынаюць набываць новы паварот, і лёгка можа здарыцца, што праца вялікага правакатара, агента ангельскае контр-разьведкі, палкоўніка Лаўрэнса хутка будзе рашуча падарвана.

Мяркуючы водлуг апошніх вестак, большасьць плямёнаў Аўганістану перайшла на бок Аманулы, які ўзяў назад сваю адмову ад трону. З другога боку ў лягеры паўстанцаў пачынаюцца рознагалосьсі і нязгоды. Ханы плямёньня шынвары, якое ўзьняло паўстаньне на інда-аўганскай граніцы, незадаволены захопам трону падышаха кіраўніком бандыцкіх зграй Бачэ Сакао. Іх войска ідзе на Кабул, каб скінуць самазванца. Таксама і іншыя плямёньні лічаць немагчымым, каб у Кабуле гаспадарылі адны толькі кугістаны.

Развал у лягеры рэакцыі, як відаць, у поўным разгары. З тае прычыны, што Бачэ-Сакао абвясьціў аб адмене ўсіх рэформ, уведзеных Аманулаю, але ні адным словам не спамянуў аб зьніжэньні падаткаў, якія прыпадаюць на сялян, а, тым больш, аб адмене феадальных прывілеяў ханаў, дык сярод яго ўласных партызан, навербаваных сярод ашуканых ім земляробаў і жывёлаводаў, расчараваньне пачынае замяняць радасьць з прычыны «перамогі ісламу». Калі дадаць, што на баку Аманулы, апрача сэрдарства, г. зн. клясы земляробаў, якія ўсё больш укладаюць свае капіталы ў гандаль і прамысловасьць, таксама забясьпечана спачуваньне дробнае гарадзкое буржуазіі, чыноўніцтва і афіцэрства, дык стане зразумелым, што ангельскі імпэрыялізм бадай вельмі рана пачаў сьвяткаваць сваю перамогу над аўганскаю незалежнасьцю.

Выгнаньне Аманулы і адмена рэформ былі, такім парадкам, ня больш, як асобнымі эпізодамі грамадзянскае вайны, і казаць аб канчатковых выніках барацьбы яшчэ рана. Ангельскі ўрад „улічвае“ становішча, адмаўляючы індыйскім мусульманам у пашпартох для падарожжа ў Аўганістан для азнаямленьня са становішчам. Ён не беспадстаўна баіцца, што яго дзейнасьць па «абароне мусульманскае рэлігіі» можа выклікаць нездаволеньне сярод мусульманскага жыхарства Індыі, якое спачувае барацьбе Аўганістану за сваю незалежнасьць.

„Ангельскі ўрад старанна ўхіляецца ад умешваньня ва ўнутраныя справы Аўганістану“,—заявіў Чэмбэрлен на запытаньне камуністычнага дэпутата Саклатвалы аб адносінах ангельскага ўраду да Бачэ-Сакао. Такая дэкларацыя «незацікаўленасьці» магла-б разглядацца, як жарт, калі-б не паварот, які намячаецца ў аўганскіх падзеях. Хто можа ведаць? Ангельскай дыплёматыі, можа, сапраўды хутка прыдзецца замятаць сьляды сваёй працы на інда-аўганскай граніцы, як яна гэта рабіла, хоць і няўдала, пасьля наладжанага ангельскімі агентамі ў 1924 г. паўстаньня ў Хосьце.

НОВЫЯ ДОВАДЫ ПРОЦІ АНГЛІІ

АМАНУЛУ ПАДТРЫМЛІВАЮЦЬ УСЕ ПЛЯМЕНЬНІ.

СТАЛІЦАЮ КАРАЛЕЎСТВА АБВЕШЧАН КАНДАГАР.

АНГОРА. 29-1. Анаталійскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: „Аўганская місія ў Ангоры атрымала ад міністэрства замежных спраў з Кандагару тэлеграму такога зьместу: «Пасьля прыезду Аманулы ў Кандагар, жыхарства Кандагару, Тэракку, Нэзару, Кагдану, Фэру і Мэймону зьвярнулася да яго з просьбаю адмяніць сваё адрачэньне. Жыхарства гэтых правінцый, прызнаючы Аманулу падышахам, распачало арганізоўваць войска, каб пакараць мяцежнікаў. Жыхарства правінцый Газакі, Вэрдэк, Легувэр і Нэзара і плямёньні моманд і хакі таксама прызналі Аманулу каралём, супольна з жыхарствам правінцый, якія знаходзяцца на поўдзень ад Кабулу. Сталіцаю аўганскага каралеўства будзе Кандагар“.

Яшчэ адзін прэтэндэнт на трон?

ЛЁНДАН, 29-1. Пэшаварскі карэспандэнт «Дэйлі Тэлеграф» паведамляе, што ранейшы джэлалабадзкі губарнатар Алі-Ахмэд-хан абвешчан эмірам Аўганістану і неадкладна рушыцца на Кабул з Джагдалаку.

У Кабуле чакаюць рабункаў.

ЛЁНДАН, 29-1. Ангельскі друк агалашае паведамленьне, што становішча ў Кабуле вельмі напружанае, што Бачэ-Сакао знаходзіцца ў надзвычайна цяжкім фінансавым становішчы. Каб ліквідаваць фінансавыя цяжкасьці, ён гвалтам забраў грошы ў кабульскіх купцоў. Сярод яго прыхільнікаў наглядаецца ўсё большае вымяншэньне дысцыпліны, у зьвязку з чым баяцца адкрытых рабункаў і забойстваў.

Чужаземцы пакідаюць Кабул.

ЛЁНДАН, 29-1. З афіцыйных ангельскіх крыніц паведамляюць: «У зьвязку з сучасным становішчам у Кабуле, са згоды аўганскае ўлады будуць вывезены з Кабулу чужаземцы, якія не знаходзяцца там на службе. Калі ўмовы працы дазволяць, дык ангельскія вайсковыя самалёты накіруюцца сёньня-ж у Кабул з гэтаю мэтаю».

МАГЧЫМА АДАЗВАНЬНЕ З КАБУЛУ АНГЕЛЬСКАГА ПАСЛА.

ЛЁНДАН, 29-1. „Дэйлі Мэйль“ агалясіла тэлеграму свайго карэспандэнта ў Ангоры (1 дня), якая ўсхвальвае ангельскага пасланьніка ў Кабуле Гемфры.

Аднак, у канцы карэспандэнт піша: „Удзельнасьць Гемфры ў зьменах, якія выклікалі тэрарыстычнае панаваньне ў краі Бачэ Сакао, зьяўляецца падставаю для самае вострае крытыкі з боку мусульман Індыі, і нельга сумнявацца, што гэта дае адчуваць сябе і ў Кабуле. З гэтае прычыны вельмі магчыма, што паварот настрою на карысьць Аманулы адаб'ецца і на ангельскім пасланьніку. Варункі сучаснага моманту выклікаюць патрэбу адклікаць Гемфры“.

Лёўрэнс працаваў ангельскім эмісарам у Афганістане пад чужым прозьвішчам.

ЛЁНДАН, 29-1. У адказе на запытаньні ў палаце вобшчын пам. міністра па справах Індыі Вінтэртон заявіў, што 26-га мая 1928 г. Лёўрэнс быў залічан у авіяцыйны атрад Пэшавару ў якасьці мэханіка; ён выконваў звычайныя абавязкі ў адпаведнасьці з гэтаю пасадаю і за час свайго пабыту ў атрадзе не карыстаўся водпускам.

Дэпутат рабочае партыі Тэртль запытаў, на якой падставе ўлада дазволіла Лёўрэнсу ўвайсьці ў войска пад выдуманым прозьвішчам Шоу. Вінтэртон адказаў, што запытаньне гэтае падлягае кампэтэнцыі міністра авіяцыі.

КАПІТУЛЯЦЫЯ ЭЛЬЗАСЦАЎ ПЕРАД ПУАНКАРЭ.

ПАРЫЖ, 29-1. Агенцтва Гаваса паведамляе: «У палаце дэпутатаў падаюцца ўсё новыя запытаньні наконт становішча ў Эльзасе і Лётарынгіі. Сёньня дэпутат ад дэпартаманту Ніжняга Рэйну Далё (з групы «незалежнае левае») заявіў: «Аўтанамісцкі рух зусім не зьяўляецца германафільскім і ня імкнецца да сэпаратызму». Далё апраўдваў існаваньне аўтанамісцкага руху спэцыяльным характарам Эльзасу і прыналежнасьцю жыхарства да нямецкае расы.

Далё абвінавачваў урад у тым, што ён ужывае мэтады дыктатуры, каб задушыць аўтанамісцкі рух.

«Ад усіх сёньнешніх спрэчак,—заявіў ён,—не правецца тая скула, якою зьяўляецца эльзаская праблема; гэтыя спрэчкі, як відаць, скончацца тэатральнай сантымэнтальнай маніфэстацыяй, якія эльзасцам ужо надакучыла»

КАМФРАКЦЫЯ ПОЛЬСКАГА СОЙМУ ВЫКРЫВАЕ ФАЛЬШ БУРЖУАЗНАГА ПАЦЫФІЗМУ.

БУРЖУАЗІЯ ГАВОРЫЦЬ АБ СПАКОІ, ТРЫМАЮЧЫ ЗА ПАЗУХАЮ НОЖ.

Бурнае пасяджэньне польскага сойму.

КАМФРАКЦЫЯ ГАЛАСУЕ ПРОЦІ РАТЫФІКАЦЫІ ПАКТУ КЕЛЕГА.

ВАРШАВА, 29-1. Даўно ўжо пасяджэньне сойму ня было такім бурным, як учора, калі ў парадку дню ставілася пытаньне аб ратыфікацыі пакту Келега. [illegible]

Польскі сабатаж мірнае прапановы СССР.

БЭРЛІН, 29-1. Варшаўскі карэспандэнт «Бэрлінэр Тагеблят» паведамляе: «Польшча і ня думае згаджацца на савецкую прапанову [illegible]

Двухсэнсы адказ Латвіі да прапановы Літвы.

РЫГА, 29-1. Сёньня літоўскаму пасланьніку ў Латвіі быў пададзены адказ на прапанову літоўскага ўраду аб далучэньні да пратаколу наконт неадкладнага ўвядзеньня праваможнасьці пакту Келега. [illegible]

ЭСТОНІЯ ЗГОДНА ДАЛУЧЫЦЦА ДА МІРНАГА ПРАТАКОЛУ.

РЭВЕЛЬ 30-1. [illegible]

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

СОЙМ НЯ ЗДОЛЬНЫ ДАЦЬ АДПОР ПІЛСУДЗКАМУ.

ВАРШАВА, 29-1. Учора сойм разглядаў прапанову [illegible] маліся. З 440 дэпутатаў у галасаваньні брала ўдзел толькі 180. Прапанова эндэкаў была адхілена большасьцю 96 проці 84 галасоў.

Дэпутат Гаўрон агаласіў дэкларацыю камфракцыі, у якой гаворыцца, што адзін шлях да вызваленьня рабочых мас—гэта клясавая барацьба за скасаваньне фашысцкае дыктатуры.

Узмацненьне варты каля Бэльвэдэру.

«Газэта Варшавска» (№ 29) падае цікавыя весткі аб узмацненьні паліцэйскай [illegible]

Дэфіцыт гандлёвага балянсу Польшчы.

Паводле абліčэньняў Галоўнай Статыстычнай Управы, вынікі замежнага гандлю Польшчы, разам з вольным горадам Гданскам, у 1928 г. прадстаўляюцца так: прывезена тавараў 5.165.374 тоны, вартасьцю 3.362.164.000 злотых; вывезена — 20.423.562 тоны вартасьцю—2.507.990.000 злотых. Дэфіцыт гандлёвага балянсу Польшчы ў мінулым годзе раўняецца 854.174.000 злотых.

АНГЛІЯ КУПЛЯЕ ЧАН-КАЙ-ШЫ.

ШАНХАЙ, 29-1. Ангельскі пасланьнік у Кітаі Майлс Лемпсон афіцыйна паведаміў [illegible]

Прадстаўнік міністэрства замежных спраў у гутарцы з карэспандэнтам агенцтва Рэйтэра заявіў, што назначэньне Ньютона зьяўляецца «новым крокам на шляху заснаваньня самых лепшых прыяцельскіх дачыненьняў і супрацоўніцтва між Кітаем і Англіяй.

Нелады між Мукдэнам і Нанкінам.

ХАРБІН, 26-1. Японская газэта, «Шэн-Цзін-Шы-Бао» паведамляе, што між Мукдэнам і Нанкінам выбухнулі разыходжаньні ў пытаньні наконт арганізацыі Гаміндану ў паўночна-ўсходніх правінцыях. Мукдэнская ўлада нібыта дамагаецца, каб аддзяленьні Гаміндану адчыняліся толькі з дазволу ўлады. Нанкін, спасылаючыся на статут Гаміндану, патрабуе, каб жыхарству было нададзена права самастойна засноўваць партыйныя ячэйкі.

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

Зноў антыбеларускія рэпрэсіі ў Радашковічах.

«Слова» (№ 24) паведамляе, што Віленскі школьны куратарыум зноў застасаваў рэпрэсіі ў адносінах да беларускай школы ў Радашковічах, пераробленай з беларускай гімназіі. На гэты раз куратарыум прычапіўся да таго, што пры школе існуе 6-я кляса, што ў школе ёсьць вучні-пераросткі, што настаўніцкі пэрсанал ня мае вымаганых кваліфікацый і г. д. Куратарыум загадаў цяпер, пад карай адабраньня канцэсіі, зачыненьня 6-й клясы і звальненьня 11 вучняў-пераросткаў.

Пакараньне радных—бундаўцаў у Вільні.

Віленская яўрэйская прэса паведамляе, што віленскі гарадзкі староста пакараў трох выдатных бундаўскіх дзеячоў, раднага Арановіча на месяц арышту, а радных Розэнталь і Жалязьнякова на два тыдні арышту за нелегальны сход. Апошнімі днямі кара гэтая старастай зьнята.

Вярнікоўскі ў апале.

Член так званай «Беларускай Хаткі» ў Вільні, ці проста, як не звычайна называюць, шулеркі, падалі ў ваяводзкую ўправу мэмарыял проці дзейнасьці старшыні гэтай «хаткі» п. Т. Вярнікоўскага які зьяўляецца кіраўніком гульні ў лёто.

Напад на шофэра.

«Дзеньнік Віл.» (№ 24) паведамляе, што ў Вільні ходзяць скандальныя пагалоскі аб нейкіх асобах, якія знаходзяцца на адміністрацыйнай службе, і нават называюць іх прозьвішчы. Гэтыя асобы, наняўшы аўтамабіль, паехалі з шофэрам у Неменчын каля Вільні, прагулялі там цэлую ноч, а потым, вярнуўшыся, зьбілі шофэра да страты прытомнасьці і нічога яму не заплацілі.

Аштрафаваньне жонкі пасла Гаўрыліка.

19 студзеня віленскае гарадзкое староства аштрафавала на 100 зл. жонку беларускага пасла сойму М. Гаўрыліка за падачу ў староства заявы, у якой, як сьцьвярджае «Дзеньнік Віл.» (№ 18), «быў ужыт зварот, утрыманы ў тоне, абражаючым годнасьць і павагу дзяржаўнай установы».

Новыя беларускія кніжкі.

У Вільні вышлі з друку новыя кніжкі: 1) І. Дамарослага пад назвай: „Аматарскі зборнік № 1 лірычных твораў, сялянак, паэмаў, гумарыстыкі і элегіі», цана 1 зл., і 2) „Князь Марцыпан», раман Завадовіча, перароблены з украінскага З. Верас.

Плямісты тыфус у Віленшчыне.

У Рудзінскай воласьці, Віленска-Троцкага пав., выбухла эпідэмія плямістага тыфусу. Паводле інфармацый з Літвы, гэтая хвароба перанеслася ў Віленшчыну з літоўскіх тэрыторый, дзе ў пагранічных вёсках пануе масавая эпідэмія тыфусу.

Выбух гранаты.

У вёсцы Вялікія Дубы, Шчучынскай вол. у памяшканьні Уладыслава Ўзьдзянава здарыўся выбух гранаты, які адарваў галаву Ўзьдзянаву. Абломкі гранаты паранілі яго матку.

Пажар касы хворых.

У Смаргоні з арзла гэтымі днямі каса хворых. Устаноўлена, што пажар узьнік ад падпалу.

Вобыск у ЦК нямецкае кампартыі.

БЭРЛІН, 27-1. Учора бэрлінская паліцыя арыштавала ранейшага супрацоўніка ЦК нямецкае кампартыі Шульца па абвінавачаньні ў «дачы заказу друкарні на друкаваньне нелегальных брашур, прызначаных для прапаганды ў войску».

Пасьля арышту Шульца, тры чыноўнікі крымінальнае паліцыі, пад кіраўніцтвам паліцэйскага камісара, прышлі ў дом імя Карла Лібкнэхта і зрабілі вобыск у памяшканьнях, занятых ЦК нямецкае кампартыі. Пры вобыску ня было знойдзена нічога, што кагло-б пацьвердзіць абвінавачаньне, высунутае проці Шульца. Шульц накіраван у сьледчы астрог «Моабіт».

У Вэнецыі замерзьлі каналы.

РЫМ, 28-І. З прычыны нябывалага холаду, у Вэнецыі ўпяршыню за шмат гадоў замерзьлі каналы.

АЛЮЭНСКІЯ ТКАЧЫ НЯ СПЫНІЛІ БАРАЦЬБЫ.

НІХТО НЕ ВЯРНУЎСЯ НА ПРАЦУ.

ПАРЫЖ, 29-1. На прапанову прадпрыёмцаў раёну Алюэн вярнуцца на працу 28 студзеня пад пагрозай звальненьня адгукнулася ўсяго 275 тэкстыльшчыкаў з 12-ці тысяч бастуючых. Не зважаючы на пагрозы прадпрыёмцаў, на ўзмоцненую паліцэйскую ахову штрэйкбрэхераў і агітацыю сацыялістаў, рабочыя фактычна адхілілі прапанову прадпрыёмцаў.

ВАЙСКОВЫ БУНТ У ГІШПАНІІ.

ПАРЫЖ, 25-І. Агенцтва Гаваса паведамляе: „Водле вестак з Мадрыду, у Сіудад-Рэал (Гішпанія) паўстаў артылерыйскі полк. Паўстаўшы полк захапіў казармы жандармэрыі, паставіў артылерыйскія гарматы на вуліцах і на прылеглых шляхох і спыніў чыгуначныя пацяды, якія ішлі праз горад. Згодна заявы гішпанскага дыктатара Прыма-дэ-Рывэра, урад зараз-жа ўжыў захады, каб прыдушыць паўстаньне. Зараз паўстаньне, выкліканае п дзеямі ў Сіудад-Рэале, можна лічыць ліквідаваным“.

Ацэнка савецка-нямецкае канвэнцыі „Форвэртсам“.

БЭРЛІН, 30 І. «Форвэртс» прысьвячвае артыкул савецка-нямецкай канвэнцыі аб пагаджаючым разглядзе; артыкул зьмешчан пад загалоўкам—«Савецка-нямецкае Лёкарно».

Газэта піша: «Маскоўская канвэнцыя зьяўляецца працягам тузіны тых трацейскіх угавораў, якія Нямеччына падпісала з эўрапейскімі дзяржавамі. Яна працьцягае аж на Маскву ўгавор, падпісаны ў Лёкарно з Варшаваю. Два пункты адрозьніваюць гэтую канвэнцыю ад звычайных угавораў аб трацейскім разглядзе, а іменна, пункт аб рэгулярнай чыннасьці пагаджаючае камісіі, а таксама тое, што гэтай камісіі належыць права рабіць прапановы, але не ўхваляць пастановы. Канвэнцыя абяртае неабходныя нарады наконт тлумачэньня савецка-нямецкіх гаспадарчых згод у пастаянную ўстанову; канвэнцыя зьяўляецца некаторым парадкам заменаю Лігі Нацый ва ўзаемадачыненьнях між Нямеччынаю і СССР».

Далей газэта выказвае думку, што «канвэнцыя выклікае вялікую цікавасьць у заходня-эўрапейскіх дзяржавах, а гэта тлумачыцца, аднак, ня зьместам канвэнцыі, а тым фактам, што перамовы адбываліся тайна, нібыта справа ішла наконт ваеннага саюзу». Газэта дадае: «Нечаканасьць выкліча меркаваньне, што тут ізноў мела месца «нямецкая інтрыга».

У Саюзе ССР.

РОСТ ЛЕНІНСКАЕ ПАРТЫІ ЗА КОШТ ПЕРАДАВЫХ РАБОЧЫХ

МАХАЧ-КАЛА. 29-1. У Махач-Кале ў 7-мі ячэйках з 14 ці пададзена 152 заявы аб уваходзе ў партыю. Пераважаючая большасьць падаўшых—рабочыя ад варстату.

У Эрдэнскай акрузе пададзена больш 100 заяў ад рабочых і сялян.

ТОМСК. Наглядаецца вялікае імкненьне ў партыю парабкоў і беднякоў. У 2-х вёсках пасьля сходу памяці Леніна ўвайшло ў партыю 23 парабкі. У вёсцы Чорнай парабкі зьвярнуліся з просьбаю да раён免ных арганізацый, каб заснаваць кандыдацкую групу.

НАВАРАСІЙСК. 29-1. На Анжэрскіх капальнях на працягу ленінскага тыдню ў райком партыі пададзена 447 заяў рабочых аб уваходзе ў партыю. У ліку падаўшых заявы тмат-хто мае гарняцкі стаж у 30-40 гадоў.

ПРОЦІ ЗЬВЕРСТВАЎ ВЭНГЕРСКАЕ БУРЖУАЗІІ.

Сходы рабочых Арцёмаўску ў абарону т. Ракошы.

АРЦЁМАЎСК, 30-1. Сходы рабочых Арцёмаўскага заводу «Победа Труда» Гарлоўскіх руднікоў і іншых прадпрыёмстваў акругі ўхвалілі рэзалюцыі—пратэсты проці зьверскага рэжыму вэнгерскае буржуазіі ў адносінах да т. Ракошы і іншых палітычных вязьняў. Рабочыя рашуча патрабуюць неадкладнага вызваленьня т. Ракошы і заклікаюць пралетарыят СССР і ўсяго сьвету далучыцца да іх патрабаваньня. Распачаўся збор сродкаў у спэцыяльны фонд дапамогі палітычным зьняволеным імя Ракошы.

МАРСКІЯ СУДНЫ ЎЛАСНАГА ВЫРАБУ.

ХАРКАЎ, 29-І. Марское суднабудаўніцтва на Мікалаеўскім заводзе «Южмашгрэсту» пашыраецца. Зараз на заводзе імя Марты будуецца 4 нафтавозы, з іх 2 магутныя, «Саюз горнарабочых» і «Саюз мэталёўцаў», вадазьместам у 15 тысяч тон кожны. Другія 2—«Баку» і «Майкоп» уяўляюць сабою невялікія судны вадазьместам у 3.500 тон кожны. Два малых і адзін вялікі нафтавозы будуць спушчаны на ваду ўвесну, а чацьверты ўвосень. Як вялікае дасягненьне нашае прамысловасьці, трэба адзначыць, што на магутным нафтавозе «Саюз мэталёўцаў» і на ўсіх суднах пабудова якіх распачнецца сёлета, будуць устаноўлены дызэлі вырабу заводу «ЮМТ», якія да гэтага часу выраблялі за граніцаю.

5 новых буйных савгасаў.

СЬВЯРДЛОЎСК. 30-1. У бліжэйшым часе будзе распачата пабудова 5-ці буйных савецкіх гаспадарак. Магнітагорская савецкая гаспадарка будзе займаць 60 тысяч гэктараў, Таманакітаўская—35 тысяч гэкт., Белакустанайская — 80 тысяч гэкт. і Маркушынская—40 тыс. гэктараў.

На будаўніцтва савецкіх гаспадарак сёлета будзе затрачана 1.600.000 рублёў.

Новы турэцкі пасол у СССР.

МАСКВА. Супрацоўніку ТАСС паведамілі ў асьведамленых колах, што пасол Турцыі ў СССР пан Васіф бей варочаецца ў Ангору, дзе будзе назначан міністрам народнае асьветы. Наступнікам пана Васіф-бея на пасадзе турэцкага пасла ў СССР будзе цяперашні турэцкі пасланьнік у Бухарэсьце пан Хюсэйн-Рагіб-бей.

Аэрасанны прабег Масква—Перм— Масква.

МАСКВА. 28 студзеня на Ўладзімірскім катку адбыўся пробны прабег аэрасаняў, якія ў лютым пойдуць у доўгі прабег на маршруце Масква—Яраслаўль— Кастрама— Вятка— Перм —Казань—Уладзімір—Масква. У пробным прабегу брала ўдзел 5 аэрасаняў. Пасажырамі былі замежныя і савецкія журналісты. Чужаземцы выказалі вялікую зацікаўленасьць да савецкіх аэрасаняў і далі ім становучую ацэнку.

НАЧАЛЬНІК КРЫМВЫШУКУ—ЗЛАЧЫНЦА.

ЛЕНІНГРАД, 29-1. Згодна загаду пракурора рэспублікі тав. Крыленкі, арыштован начальнік ленінградзкага абласнога крымінальнага вышуку Пэтржак, які абвінавачваецца ва ўтойваньні растрат і пакражаў і іншых злачынствах.

РАСТРЭЛ КОНТР-РЭВАЛЮЦЫЯНЭРА-ТЭРАРЫСТА.

САРАТАЎ, 29-1. У станіцы Усьць-Мядзьведзкай выязная сэсія Хапёрскага акруговага суду за забойства старшыні выбарчага камітэту Чабатарова засудзіла ранейшага белага эмігранта, кулака Краснаплатава, да растрэлу з адабраньнем маёмасьці. Іншыя ўдзельнікі злачынства засуджаны на 4 і 5 гадоў зьняволеньня.

КАВУЧУКОВЫЯ РАСЬЛІНЫ НА ПАЎНОЧНЫМ КАЎКАЗЕ.

РАСТОЎ-ДОН, 28-1. У Растове адбылася нарада па пытаньні аб засадцы каўчуканосных расьлін на Паўночным Каўказе. Першыя вопыты засеву такіх расьлін ужо зроблены. На нарадзе ўхвалена пашырыць гэтую працу, прычым галоўную ўвагу зьвярнуць на засеў кавучуковых расьлін на землях, нявыкарыстаных пад засевы. Для абсьледаваньня кавучуковых расьлін накіроўваецца 3 экспэдыцыі.

ПАПОЎСКІЯ ЛЖЭКАМУНЫ.

ЦЬВЕР, 29-1. У Вышневалоцкім павеце, Цьвярское губэрні ліквідаваны 3 «камуны», заснаваныя манахамі і эвангелістамі. Зараз ранейшая Базараўская лжэкамуна прыстасавана пад маланагародную савецкую гаспадарку.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

Прыгатаўленьні да перагавораў з СССР.

Падгатоўчыя працы Эстоніі да перагавораў з СССР аб заключэньні гандлёвага трактату зьбліжаюцца к канцу. Як піша „Кур. Віл.“ (№ 14) перагаворы распачнуцца ў бліжэйшым часе.

Дэманстрацыя камуністаў у судзе.

Як паведамляе «Газэта Варшавска» (№ 29), пасьля адчытаньня прыгавору кялецкага суду над 23 абвінавачанымі ў камуністычнай дзейнасьці і прыгаворанымі на адсід у ў астрозе на тэрміны 2—5 гадоў, прыгавораныя зрабілі дэманстрацыю і крычалі: «Прэч з белым тэрорам» і т. п. Паліцыя задушыла дэманстрацыю.

Беларускія выданьні ў Латвіі.

«Бел. Крыніца» (№ 3) паведамляе, што ў Латвіі выдана на беларускай мове новая кніжка: «К. А. Пажыткоў. Папулярныя нарысы тэорыі каапэрацыі», з прадмовай перакладчыка К. Езавітава. Кніжка маленькага фармату, выдана ў Рызе бел. выд. таварыствам, 1927 г.

Разлом у партыі эстонскіх сацыялістаў.

Нядаўна ў Тальліне адбыўся кангрэс эстонскай работніцкай партыі, асобнай ад партыі сацыялістаў і маючай у сойме 6 паслоў. Дзякуючы—кажа «Пшэдсьвіт» (№ 16)—моцным уплывам камуністаў, на памянёным кангрэсе яны захапілі кіраўніцтва, у выніку чаго памянёныя сябры работніцкай фракцыі выступілі з партыі сацыялістаў і заклалі самастойную работніцкую партыю.

Сьнежныя завеі ў Нямеччыне і Даніі.

З прычыны сьнежных завей, якія прайшлі амаль ні над цэлай Нямеччынай, шмат пацядоў спынілася ў дарозе і шмат іх прыбыло да ст. назначэньня з вялікім спазьненьнем. Рух пацядоў і аўтамабіляў у Даніі спаралізаваны. Капэнгаген праз сьнег заблёкаваны. Шосы ў Даніі ўсеяны аўтамабілямі, якія загрузьлі на дарозе ў сьнезе.

Беспрацоўе ў Англіі.

31 сьнежня 1928 г. лік беспрацоўных зарэгістраваных ангельскім міністэрствам працы раўняўся 1520700. У працягу 1928 г. лік беспрацоўных узрос з 1336300 да 1520700 людзей.

ПЕРШЫ ЎСЕБЕЛАРУСКІ АГРАНАМІЧНЫ ЗЬЕЗД.

Думкі вучоных і дасьледчыкаў—дэлегат ўзьезду—аб падвышэньні ўраджайнасьці.

САЕВІЧ П. В.

(Рэктар Беларускай Дзяржаўнай Акадэміі Сельскай і Лясной Гаспадаркі).

Неадступная дагэтуль беднасьць канчаткова зможа пакінуць сялян толькі тады, калі самі сяляне канчаткова пакінуць дробную ўласную гаспадарку і аб'яднаюць свае сілы і сродкі ў буйныя таварыскія калектыўныя гаспадаркі.

Ні перасяленьнем у краіны, дзе шмат зямлі, ні перадзелы тэй зямлі, якую маем у сябе, не пазбавяць сялян-беднякоў і серадзнякоў ад вечнага пажару дроб[н]ай гаспадаркі. Толькі калектыўная праца, толькі заораныя межы, толькі супольныя машыны і прылады дадуць сялянству нармальнае чалавечае жыцьцё.

У калектыўнай таварыскай гаспадарцы і кулак ня ўкусіць.

П. САЎКІН,

(Дырэктар Менскай Балотнай Станцыі).

Прыродна-гістарычныя ўмовы Беларусі спрыялі шырокаму стварэньню балотных і лугавых зямель. Розныя бросавыя землі даюць магчымасьць выкарыстаць іх, як вялізарныя запасы кармавых сродкаў. Зусім слушна, што без кармоў ня можа разьвівацца жывёлаводзтва, а без жывёлаводзтва ня можа разьвівацца паляводзтва. Наша няшчасьце заключаецца ў тым, што ў БССР ёсьць вялізарныя абшары лугавых зямель, і ў той-жа самы час адчуваем вялікі недахоп корму, якога браку[е] на 50 проц. Гэтыя лугавыя землі размеркаваны вакол вялікіх рэк і патрабуюць мэліарацыйнага палепшаньня. Толькі ад аднэй асушкі гэтыя сенажаці павялічаць свае ўраджаі на 100 проц. Дзеля гэтага неабходна кінуць у вёску ў патрэбных разьмерах дзяржаўны мэліарацыйны капітал. Гэта мерапрыемства мімаволі аб'яднае сялянскае насельніцтва для мэліараваньня сваіх зямель і для далейшай калектыўнай апрацоўкі іх.

Пры такіх умовах можна будзе лёгка ўцягнуць у гаспадарчае карыстаньне ўсе балоты. Апроч гэтага, балотныя тарфянікі могуць быць таксама выгадна выкарыстаны пад палявыя культуры.

М. МЕДЗІШ,

(праф. С.-Г. Акадэміі)

Па самых скромных падліках штогод страты народнай гаспадаркі БССР ад грыбкоў-шкоднікаў складаюць мільёны, калі не дзесяткі мільёнаў руб. Значнай часткі гэтых страт можна ўнікнуць праз правільную арганізацыю барацьбы з хваробамі культурных расьлін. Праз гэта можна дасягнуць значнага падвышэньня ўраджайнасьці.

Арганізацыя барацьбы са шкоднікамі—вялікая складаная справа, у аснову якой павінна быць пакладзена навукова-дасьледчая вопытная праца. Найраней павінны быць вывучаны галоўныя хваробы культурных расьлін і высьветлены факты, якія на іх уплываюць ва ўмовах Беларусі. Трэба высьветліць асяродкі хвароб і спосабы іх распаўсюджваньня.

У тых выпадках, калі няма рэнтабельных мэтадаў непасрэднай барацьбы, павінны быць распрацаваны меры па кантролю насеньня, апрацоўцы насеваў для стварэньня здаровага насеннага фонду; трэба вывучыць і ўвесьці ўстойлівыя гатункі і правесьці іншыя агра-культурныя мерапрыемствы якія, абмяжоўваюць ролю хваравітасьці.

Праца гэта ўжо пачата Горацкай вопытнай станцыяй: вывучаюцца хваробы лёну ў галоўных ільнаводных раёнах Беларусі, робяцца вопыты па барацьбе з галоўнымі шкоднікамі бульбы, вывучаюцца галоўныя хваробы палявых культур, садоў і гародаў.

Гэта работа павінна быць пашырана і павінна ахапіць больш раёнаў.

О. К. КЕДРАЎ-ЗІХМАН.

(Праф. С.-Г. Акадэміі).

У справе падняцьця ўраджайнасьці ў умовах БССР выключна важнае значэньне мае хімізацыя земляробства—ужываньне ў шырокім маштабе мінэральных угнаеньняў. Вопыт краін з інтэнсыўнай сельскай гаспадаркай гаворыць нам, што ў агульным эфэкце, які можна атрымаць пры дапамозе розных мерапрыемстваў, на долю мінэральных угнаеньняў прыпадае ня менш 50 проц.

Пры ажыцьцяўленьні хімізацыі земляробства ў БССР неабходна зьвярнуць асаблівую ўвагу на вапнаваньне глеб, бо пры гэтым утвараюцца ўмовы, пры якіх эфэкт іншых мінэральных угнаеньняў можа значна павялічыцца.

У якасьці азоцістых угнаеньняў пры ажыцьцяўленьні хімізацыі земляробства ў умовах БССР, апрача прывозных тукаў, неабходна ўжываць таксама ў шырокім маштабе торф і лубін.

Пытаньне аб фасфарытных угнаеньнях павінна быць вырашана праз ужываньне ў якасьці асноўнага ўгнаеньня фасфарытнай мукі, крыніцай якой могуць служыць залежы фасфарыту на тэрыторыі БССР, ці на тэрыторыі РСФСР, блізка ад межаў Беларусі. З іншых фосфарна-кіслых угнаеньняў, апрача прывозных тукаў, ва ўмовах БССР павінна атрымаць распаўсюджваньне касьцяная мука мясцовай вытворчасьці.

У якасьці асноўных калійных угнаеньняў ва ўмовах БССР трэба ўжываць мясцовы попел і прывазныя салікамскія солі.

Г. ГАРЭЦКІ.

(Дырэктар Н. Д. Інстытуту).

Магчымасьці БССР па разьвіцьцю сельскае і лясное гаспадаркі бязьмежны. Пад засеўную плошчу Савецкая Беларусь скарыстоўвае ня больш 25 проц. усіх сваіх зямельных прастораў; павялічэньне засеўнае плошчы ў два разы ляжыць у межах рэальных гаспадарчых магчымасьцяў бліжэйшых дзесяцігодзьдзяў. У краінах Заходняй Эўропы з такімі-ж прыроднымі ўмовамі, як і на Беларусі, ва Ўсходняй Прусіі і Пазнані, ня гледзячы на слаба разьвітую там прамысловасьць і гаразьдзе жыцьцё,—дзякуючы лепшаму скарыстаньню зямельных плошчаў, гушчыня насельніцтва ў два разы большая, чым у Савецкай Беларусі, і разам з тым гэтыя краіны экспартуюць вялізарныя масы сельска-гаспадарчых прадуктаў. Ураджай БССР у два—два з галовай разы ніжэйшы, чым у Прусіі і Пазнані, тады як з боку-ж прыродных умоў на Беларусі магчымы ўраджаі нават большыя, чым пазнанскія і прускія.

У бліжэйшыя 25-30 год БССР мае зусім рэальныя падставы, каб павялічыць гуртавую вытворчасьць сельскае гаспадаркі ў 4-5 разоў, давесьці гушчыню насельніцтва да 70-75 чалавек на кілёмэтр, з агульнай ёмкасьцю тэрыторыі сучаснай БССР у 8 з пал.—9 мільёнаў насельніцтва.

М. БУРШТЭЙН,

(праф. С.-Г. Акадэміі).

Кліматычныя, глебавыя і эканамічныя ўмовы БССР даюць нам магчымасьць выконваць тыя ліміты, якія паставіла савецкая ўлада. Галоўная справа—гэта арганізаванасьць як з боку Наркамзему, так акруговых і раённых органаў. Толькі ў цесным кантакце вышэйшых і ніжэйшых органаў з шырокімі коламі грамадзкасьці, с.-г. кааперацыі і інш. арганізацый мы здолеем поўнасьцю выконваць пастаўленыя задачы.

Пажадаем, каб нашы аграпрацаўнікі штогод зьбіраліся на дасьледчых станцыях, у лябараторыях і вопытных палёх Беларускай С.-Г. Акадэміі для абмену вопытам і дасягненьнямі.

ХМЯЛЕЎСКІ РЫГОР.

ЯК Я ДАБІЎСЯ ПАДВЫШЭНЬНЯ ЎРАДЖАЙНАСЬЦІ.

(В. Астравы, Самахвалавіцкага раёну).

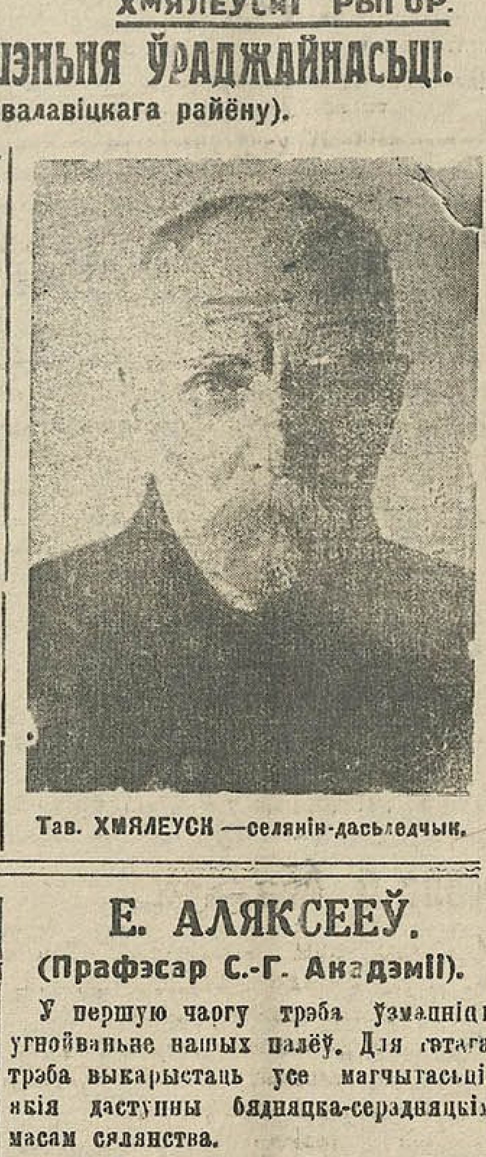

Тав. ХМЯЛЕЎСКІ—селянін-дасьледчык.

Маю 4 дзесяціны, раскіданыя ў дзесятку палосак, бо ў нашай вёсцы яшчэ не праведзена землеўпарадкаваньне.

Аднак, ня гледзячы на гэта, я маю добрыя ўраджаі. Бульбу я сею па лубіну з дабаўленьнем калійнай солі і супэрфасфату і маю з дзесяціны ўраджаю да 2000 пуд; буракі па калійнай солі, чылійскай салетры і супэрфасфату даюць да 7600 пуд. з дзесяціны.

Па даручэньню Н.-Д. Інстытуту я праводжу розныя вопыты з угнаеньнямі. Бачу, што толькі дзякуючы парадам аграномаў можна павялічыць ураджайнасьць нашых палеткаў. Без навукі, без спэцыялістаў па с.-г. мы нічога не даб'ёмся.

На самым маленькім кавалку зямлі, калі слухаць аграномаў, можна мець добрыя ўраджаі.

Ю. А. ВЭЙС,

(праф. С.-Г. Акадэміі).

Нямецкая прыказка гаворыць: «Добра ўзорана—на палову ўгноена». І гэта ў поўнай меры сьцьвярджаецца шэрагам і навуковых і гаспадарчых даных.

Так, у цэлым шэрагу нямецкіх гаспадарак, якія ўжываюць мэханічную апрацоўку глебы, з часу яе ўвядзеньня, ураджаі паступова і няспынна павышаюцца і ў сярэднім за 5-6-гадовы пэрыяд павышаецца на 20-40 проц., а для карэньплодаў вышэй.

Удзельная вага трактараў ва ўмовах БССР павышаецца яшчэ і таму, што вялізарныя абшары балот ле, пасьля мэліарацыі і ўцягненьня іх у палявую культуру, можна толькі апрацоўваць пры дапамозе трактараў.

Адным словам, ад ужываньня трактара можна дабіцца павышэньня ўраджайнасьці на працягу [illegible] на 15 20 п[роц]., а то і больш.

У прыватнасьці вялікае значэньне ма[юць] [illegible] паляпшэньню лугоў.

Зусім слушна, што [illegible] даў і машын, якія [illegible] сярэднаму павышэньню [illegible] павінны на адным з [illegible] стаяць зернаачышчальныя і сарта[вальныя] машыны.

Нажаль, сярод агра[номаў] [illegible] далёка не заўсёды вы[разна] [illegible] зумеюць тэхнічнае [illegible]

Е. АЛЯКСЕЕЎ.

(Прафэсар С.-Г. Акадэміі).

У першую чаргу трэба ўзмацніць угнойваньне нашых палёў. Для гэтага трэба выкарыстаць усе магчымасьці, якія даступны бядняцка-серадняцкім масам сялянства.

Рэзкае павялічэньне нашых ураджаяў магчыма, аб гэтым сьведчаць вопыты нашых дасьледчых станцый і нашых сялян-дасьледчыкаў.

А. КЛЮЧАРОЎ.

(Праф. С.-Г. Акадэміі).

Мэтэаралёгічныя элемэнты Беларусі складаюцца надзвычайна спрыяюча для большасьці культурных расьлін. Выстарчальная колькасьць дажджу і [illegible]

К. Г. РЭНАРД,

(праф. С.-Г. Акадэміі).

Сярод мерапрыемстваў, [якія павін]ны ўзьняць у Беларусі [ўраджайнасьць], адным з першых мес[ц стаіць] пашырэньне культуры [illegible] лін і палепшаньне [насеньня. Трэба] ўзмацніць працу па [вывучэньню] культуры і біолёгіі [illegible] асабліва культуры лё[ну] [illegible] ў жыцьцё цэлага ша[рагу мерапрые]мстваў дае магчымасьць [у бліжэйшыя] гады ўзьняць ураджа[йнасьць нашых] палёў.

ПРАФ. ПЭЛЕХАЎ.

(Загадчык аддзе[лу мэліярацыі] гэдоўлі Н.-Д. [Інстытуту]).

Неабходна павя[лічыць] [illegible]яньне, палепшыць [illegible] дратаваць штучныя [выпасы.] Каб вясковая [беднасьць] [illegible]налася ў арцелі, ар[illegible] ныя масларобныя і [сыраварныя за]воды.

АКАДЭМІК М. МАЛЮШЫЦКІ.

[illegible] ураджайнасьць магчыма [illegible] проц. але на ўсе 100 проц.

Пытаньне аб ураджайнасьці трэба [illegible]

На аграномічным зьезьдзе.

29-га студзеня прав[illegible] дакладах т. т. Міхайлава [illegible] заслуханы даклад тав. [illegible] му: „Задачы дасьледчай [справы ў сувязі з] падняцьцем вытворчасьці [сельскай гаспадар]кі". 30-га студзеня былі заслуханы даклады: [illegible]

Сёньня зьезд будзе працаваць у сэкцыях.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Дзяржаўны Яўрэйскі Тэатр у глыбі Палесься.

Вандроўны Дзяржаўны Тэатр нядаўна быў у Хойніках і Брагінчах Гомельскай акругі. Гэта было на калядах, [illegible] насельніцтва [illegible] лікая заля [illegible] давяда[illegible] 10-15 вёрст [illegible] на яго [illegible]

Усе засталіся задаволенымі наведваньнем тэатру. Гэта першы тэатр, [illegible] месяца, за што трэба падзякаваць уладам і працоўнаму тэатру і прасіць, каб часьцей тэатр наведваў, прасоўваючы культуру ў вёску.

Я. Лабэда.

Гомельшчына.

Крэдыты на пераарганізацыю сельскай гаспадаркі.

Мазыр, 30-1. Прэзыдыум Мазырскага АВК [illegible] акрсельбанку на II квартал 1928-29 г. [illegible] 747200 руб., з іх па вытворчаму крэдытаваньню доўгатэрміновых сума 188200 руб. [illegible] не на 19,1 проц.

Крэдыты размяркоўваюцца наступным чынам: [illegible] 16000 руб., [illegible] 30000 руб., на разьвіцьцё лясных промыслаў па лініі саматужнай кааперацыі 30000 руб. Усяго па прамысловай кааперацыі 115000 руб., Прамтрэсту 160000 руб. і г. д.

Па дзяржбанку крэдыты чалам мясцовых крэдытаў запраектаваны ў колькасьці 518600 руб., з якіх Прамтрэсту 160000 руб., акруговым таварыствам с.-г. крэдыту 100000 руб., кіраўніцтву працкалектывамі 40000 р., агенцтву Гомрайсаюзу 90000 руб. і г. д.

Яўх.м.

Пераходзім на шматпольле.

(в. Пархвенкова, Лядненскі раён, Арш. акр.).

У в. Пархвенкове было праведзена землеўпарадкаваньне ў 1927 годзе. Вядома, што спачатку ня было магчымасьці перайсьці на шматпольле, таму што кожны гаспадар сьпяшаўся замацавацца на сваім селішчы і перавезьці будынкі.

А цяпер амаль што кожны селянін перайшоў на шматпольле. У большасьці пераходзіць пасёлкавае насельніцтва. На пасёлках засяваюць культурныя травы, кожны селянін павялічвае колькасьць жывёлы. Пасялкоўцам крэдытнае таварыства адпусьціла па паўпуда канюшыннага насеньня. К будучаму году сяляне гэтай вёскі хочуць пабудаваць школу за кошт самаабкладаньня. Таксама на пасёлках за мінулы год была праведзена мэліярацыя балот.

П. Чаранкоў.

Сваечасова разгарнулі кампанію.

Мазыр, 30-1. Сваечасовае разгортваньне працы да кампаніі перазаключэньня калдагавораў з боку Мазырскага акпрафбюро дало магчымасьць іх абгаварваць на сходах асобных груп рабочых.

Адначасова трэба зазначыць на масавасьць пры абмеркаваньні калдагавораў. У сучасны момант з 203 дагаворамі заключана 163 чал., што складае 83 проц., а астатнія ў працэсе афармленьня.

Рыхтуемся да вясеньняй сяўбы.

Полацак, 30-1. Партыйныя, грамадзкія і камсамольскія арганізацыі Ветрынскага раёну актыўна рыхтуюцца да вясеньняй пасеўкампаніі. Характэрна, што вялікія, «прыгожыя» лозунгі, дырэктывы ня маюць таго месца, як было да гэтага часу.

20 студзеня г. г. адбылася пашыраная нарада старшынь сельскіх камітэтаў узаемадапамогі, дзе прынялі ўдзел прадстаўнікі ад розных грамадзкіх арганізацый. Побач з іншымі пытаньнямі на нарадзе стаяла і займала належнае месца пытаньне аб падрыхтоўцы да вясеньняй сяўбы і павышэньня ўраджайнасьці па раёну. Пасьля разгорнутага абгаварэньня, была вынесена канкрэтная пастанова. Кожным сельскім камітэтам будзе закуплена ад 100 да 150 пудоў рознага сельска-гаспадарчага насеньня. Райкамітэт мяркуе купіць больш 200 пудоў [illegible]. Ухвалена аб папаўненьні прыёмных пунктаў машынамі і інвэнтаром. Апрача таго, што па раёну ёсьць 4 прыёмныя пункты, будзе арганізавана яшчэ 2 пункты ў Руднянскім і Бабыніцкім сельсаветах.

Кожным камітэтам будзе ачышчана насеньня па 900 пудоў. Побач з тым будзе арганізавана некалькі новых абозаў і кампаравана бядняцкіх па [illegible] гаспадарак на кожны камітэт. У [illegible] бывіцкім сельсавеце адчыняецца [illegible] вы пункт. Галоўнае, што бедняцкія і чырвонаармейскія гаспадаркі будуць здаволены насеньнем па 5-6 пуд. [illegible] абавязковым парадку.

Апрача гэтага на 5 гаспадарках кожным сельсавеце будуць апрацоўвацца грамадзкімі сіламі запашкі. Таксама ўхвалена аб 100 проц. апрацоўцы камітэцкіх вучасткаў і садоў. [Па] пытаньню аб скарыстаньні попелу, [дэ]легаты і прадстаўнікі ўхвалілі: праводзіць растлумачальную працу [сяр]од вакольнага насельніцтва, асабліва беднаты, каб апошнія цалкам скарыстоўвалі попел на паляпшэньне [illegible] севаў.

Крэдытнымі і спажывецкімі таварыствамі таксама вядзецца належная практычная праца па падрыхтоўцы [да] вясеньняй пасеўкампаніі. Закупляюцца машыны, плугі, бароны, сельска-гаспадарчы інвэнтар і г. д.

Сьпір. Вярзіла.

Сель.-гасп. арцель „Новы быт".

(Старобінскі раён, Бабруйшчына).

За 14 вёрст ад райнага цэнтру, Старобіна, паабапал дарогі раскінуліся роўныя абшары зямлі бяз [illegible] зямлёй, якой маецца [illegible] садах схаваўся фруктовы сад, побач прыстроіліся розныя будынкі. Гэта—былы панскі маёнтак, зараз сельска-гаспадарчая арцель „Новы быт".

Перад сваей арганізацыяй вельмі кепска жылося. Арцельцы лічыліся зясковай беднатой, якім было цяжка ад малазямельля, безьзямельля і ад голаду. І вось гэтыя сяляне, сышоўшыся пад страхой былога маёнтку, у ліку [illegible] сямействаў, рашылі пачаць калектыўную працу.

Што мелі арцельцы? Ні інвэнтару, ні кароў, ні коняй, ні запасаў збожжа, а мелі толькі сваю працоўную сілу. І вось тут калектывісты рашылі пачаць будаваць гаспадарку па-культурнаму, па-калектыўчаму. Пачаць гэтую вялікую справу калектыву дапамагла дзяржава, якая адпусьціла крэдыт у 3.750 руб. Спачатку было цяжка, бо ўсе прылады неабходна было закупіць і грошай для пражыцьця заставалася мала.

Але час ідзе. Зямля арцельцаў цяпер ужо разьбіта на 6 палёў; вялікі сад, які добра агледжаны, дае добры ўраджай. Маюць зараз арцельцы 11 кароў і 9 коняй. Арцель ужо мае ўсе патрэбныя сельска-гаспадарчыя машыны, як-та: жнейкі, сенакасілкі і г. д. Калектыўцы самі гавораць цяпер [аб] сваім жыцьці і сваей працы наступнае:

— А што нам цяпер? Працы хапае, больш нам нічога і ня трэба. Жывём добра!

І праўда, арцельцы жывуць добра, усім забясьпечаны. Нядаўна адрамантаваны панскія дамы пад кватэры, пайшло 7000 руб.

Аб аўтарытэтнасьці арцелі, аб [яе] жыцьцяздольнасьці яскрава сьведчыць тая цяга ў арцель, якая выявілася за час яе існаваньня. Лепшым фактам прыкладнасьці арцелі служыць арганізацыя новай арцелі ў в. Мяцавічы Старобінскага раёну.

Варшал.

Рыбная гаспадарка на Полаччыне.

На Полаччыне маецца да 500 вазёр з плошчай каля 40.000 гэктараў. Многа рэчак і 30 штучных прудоў (апошнія маюць плошчу да 100 гэктараў). Прадукцыйнасьць буйных вазёр дасягае 48 кілёграм прыросту рыб'яга мяса з гэктара ў год, а сярэдняя прадукцыйнасьць 1 гэктара ўсёе плошчы акрэсьліваецца ў 32 клгр.

Да 1927 г. амаль усе вазёры былі ў арэндзе прыватных арандатараў, і толькі з 1927 г. вазёры перадаўны ў арэнду 9 рыбным арцелям. Дзякуючы шэрагу мерапрыемстваў—прадукцыйнасьць вазёр значна павялічваецца.

Рыбна-гаспадарчым штатам акругі за гэты час анкетным мэтадам дасьледвана 20 вазёр, выведзена з ікры і выпушчана ў вазёры 12,425.000 шт. малькоў сіга, ляшча, карпа і рапушкі, зроблена засяленьне часткі вазёр матачным матар'ялам ляшча ў колькасьці 35 гнёзд і экспартнымі ракамі да 600 гнёзд, загатоўлена 1928 г. на Чудзкім возеры, Пскоўскай губ., для вазёр БССР 35 500 шт. запладнёнай ікры сіга і рапушкі, якая на гомельскім заводзе (Ветрыскі р-н) будзе вытрымана да выхаду малькоў. У мінулым годзе Наўліцкай прудавой гаспадаркай выгадавана каля 25 тыс. шт. лепшых гадавікоў галіцыйскага карпа, якімі ўвесну г. г. было заселена 15 гэкт. прудовай плошчы, 30 гэктараў адноўленых прудоў адного з саўгасаў і 6 шт. паказальных сялянскіх прудоў.

Усе даныя гавораць за тое, што ў бліжэйшыя гады рыбная гаспадарка на Полаччыне шпарка адновіцца і дапаможа эканамічнаму становішчу акругі. Трэба толькі мець да яе больш увагі з боку гаспадарчых арганізацый, якой зараз нельга паганарыцца.

Мік. С.

Попел на ўгнаеньне.

Барысаў, 30-1. За час вясеньняй пасеўнай кампаніі будзе падрыхтавана спэцыяльнымі брыгадамі на ўсіх фабрыках і заводах Барысаўшчыны, а таксама на прамысловых прадпрыемствах раёну і размяркована праз раёны і сельскія камітэты ўзаемадапамогі для беднаты, па калгасах і меліарацыйных т-вах—35 тон попелу на ўгнаеньне. Апрача гэтага, на зялёнае ўгнаеньне палёў будзе ў 1929 засеў лубіну павялічан на 10 проц. г. зн. на 320 гэкт. Плошча засеву ў 1929 годзе будзе 2427 гэкт., супроць 1928 г.—2207 гэкт.

Клібанаў.

Пабудова бальніцы для сухотных хворых.

Гомель, 30-1. У надыходзячым будаўнічым сэзоне ў Нова-Беліцах пачнецца пабудова бальніцы для сухотных хворых. Бальніца разьлічана на 50-60 ложкаў.

Агульная каштоўнасьць пабудовы і абсталяваньня бальніцы—300.000 руб.

Пабудова бальніцы будзе весьціся такім разрахункам, каб скончыць яе ў 1929-30 г.

Да гэтага часу ў Гомельскай акрузе ня было гэткай бальніцы, а хворыя накіроўваліся ў іншыя акругі БССР для лячэньня.

Як будзе арганізавана 1-я выстаўка с. гасп. і прамысловасьці БССР

Першая ўсебеларуская выстаўка сельскай гаспадаркі і прамысловасьці, аб якой ужо паведамлялася ў друку, мае быць арганізавана ў жніўню 1930 году ў Менску.

Гэта выстаўка па сэнсу сваёй арганізацыі будзе зусім адрозьнівацца ад выставак буржуазных краін, дзе выстаўкі наладжваюцца, як рэкляма, як кірмаш, з мэтай камэрцыйнага спаборніцтва індывідуальных гаспадарак багацеяў і паасобных фірм капіталістаў, з мэтай нажывы буржуазіі і чорнай біржы. Наша выстаўка зьявіцца грандыёзнай калектыўнай дэманстрацыяй дасягненьняў рабочае класы і шырокіх мас сялянства БССР у сельскай гаспадарцы і прамысловасьці за час Кастрычніцкай рэвалюцыі, зьявіцца школай калектывізму, паказчыкам вышэйшай тэхнікі вытворчасьці прамысловасьці і рэканструкцыі сельскай гаспадаркі.

А таму мы павінны арганізаваць выстаўку так, каб яна сапраўды зьявілася такой школай, якая ў кароткі час і ў найбольш яркіх прыкладах паказала-б шляхі далейшага будаўніцтва, дала б новы стымул падвышэньню вытворчасьці, калектыўнаму спаборніцтву паасобных раёнаў і арганізацый БССР у іх працы па ўзьняцьці народнай гаспадаркі і беларускай пралетарскай культуры па шляху, намечанаму камуністычнай партыяй. Не дэманстрацыя мёртвых экспанатаў у штучнай абстаноўцы, адарванай ад вытворчай сапраўднасьці, а дэманстрацыя ў натуральных умовах, звычайных для вытворчасьці. Максымум прыроднасьці, натуральнасьці, мінімум выставачнасьці—вось асноўны арганізацыйны прынцып усебеларускай выстаўкі.

Ажыцьцяўленьне гэтага прынцыпу, асабліва ў адносінах да сельска-гаспадарчага сэктару выстаўкі, патрабуе адпаведнае тэрыторыі для выстаўкі; гэткаю тэрыторыяй зьявілася тэрыторыя пад Менскам, у цэнтры навукова-дасьледчых установ і арганізацый навукова-дасьледчага інстытуту імя Леніна—у «Вялікай Сьлепні» па Барысаўскаму тракту.

З адводам неабходнага месца для прамысловасьці (павільёны) гэта тэрыторыя выстаўкі будзе разьбіта на восем участкаў, прычым выстаўка па пляну намячаецца так:

1. Балотная вопытная станцыя, існуючая ўжо 15 гадоў, мае цэлы шэраг каштоўных навуковых дасягненьняў. Культура балот тут будзе прадстаўлена дасканала. Балотная гаспадарка станцыі зьявіцца доказам, што можна зрабіць з 2-мя мільёнамі гэктараў беларускіх балот. Набор розных патрэбных балотных машын і прыладаў будзе прадэманстраваны тут-жа ў натуральных умовах іх працы. Агляд выстаўкі будзе весьціся, пачынаючы з Балотнай Станцыі, каб зьвярнуць больш увагі на цэнтральную праблему сельска-гасп. будаўніцтва ў БССР, якою зьяўляецца мэліарацыя і культура балот. Для падрыхтоўкі да выстаўкі маецца на ўвазе на Балотнай Станцыі правесьці наступныя мерапрыемствы: а) пабудаваць вэгетацыйны павільён на 8-10 тысяч пасудзін, б) арганізаваць аддзел мэханізацыі фрэз-машынамі і інш., в) агляд і рамонт мэліарацыйных прыладаў станцыі, г) закончыць рамонт дарогі ад гораду да Станцыі і д) пабудаваць павільён мэліарацыі і культуры балот (на тэрыторыі Станцыі), які пасьля выстаўкі застаецца, як музэй Балотнай Станцыі.

2. Шырокая дарога, якая праектуецца ад Балотнай Станцыі да выставачнай тэрыторыі, будзе выкарыстана для розных тыпаў дарожнага будаўніцтва (амэрыканка, каленістка, грэбля, брукаваная і масты рознага тыпу); так званы «дасьледчы Аўтадор».

На бакох дарогі намячаецца наладзіць палі з расьлінамі сельска-гаспадарчых культур, пабудаваць узорныя сялянскія сялібы з агнятрывалага і іншага матар'ялу, а таксама будзе пабудавана сяліба ўзорнай сельска-гаспадарчай арцелі.

3. На ўласна-выставачнай тэрыторыі будуць «жывыя экспанаты»: а) тыпавыя для БССР севазвароты на плошчы 18 гэктараў, б) доўгавечныя выпасы «Danerckaide»—каля 20 гэктараў, в) сад і садовы пітомнік на плошчы каля 10 гэкт., г) тып палявога саду, д) лясны выхавальнік і інш.

На ўласна-выставачнай тэрыторыі мяркуецца пабудаваць наступныя будынкі: 1) галоўны корпус выстаўкі—сталы камэны будынак, у якім будуць наступныя памяшканьні: адмістрацыйныя, аддзел навукова-асьветны з пададдзеламі—прыроды БССР, эканомікі і арганізацыі сельскай гаспадаркі і прамысловасьці, сельска-гаспадарчая дасьледчая справа, сельска-гаспадарчая і індустрыяльная асьвета, аградапамога насельніцтву і літаратура; аддзел землеробства з пададдзеламі—паляводзтва, садоўніцтва, гароднiцтва, насеннаводзтва і аховы расьлін; аддзел аграмаджанага сэктару сельскае гаспадаркі з пададдзеламі—савгасаў, калгасаў і вытворчай сельска-гаспадарчай каапэрацыі; аддзел малочнай гаспадаркі і аддзел дамаводзтва і быту.

Пабудова гэтага галоўнага корпусу мяркуецца так, каб пасьля заканчэньня выстаўкі, бяз значнай перабудовы, магчыма было выкарыстаць яго для патрэб Навукова-Дасьледчага Інстытуту імя Леніна.

2. Павільён мэханізацыі і электрыфікацыі сельскае гаспадаркі з разьмяшчэньнем адпаведных аддзелаў з пададдзеламі. Гэты павільён пасьля выстаўкі таксама мяркуецца выкарыстаць пад машына-выпрабавальную станцыю Навукова Дасьледчага Інстытуту.

3. Павільён лясной гаспадаркі, у якім будуць зьмешчаны: лясны аддзел з пададдзеламі-лесаўпарадкаваньня, лесаднаўленьня, лесаэксплёатацыі, лесамэліарацыі, лясная дасьледчая справа і інш.

4. Павільён жывёлагадоўлі і вэтэрынарыі.

5. Павільён экспарту, імпарту і гандлю.

6. Павільёны цэнзавай прамысловасьці і саматужнай. Пабудова гэтага павільёну мяркуецца так, каб пасьля выстаўкі выкарыстаць яго для музэйных мэтаў НДІ.

У сувязі з падрыхтоўкай уласна-выставачнай тэрыторыі неабходны работы па пляніроўцы, па удове вадаправоду, каналізацыі і інш. Паміж іншым, ад гораду да тэрыторыі выстаўкі будзе пабудавана шасэйная дарога і праведзен трамвай.

У Сьляпянскім лясьніцтве будуць паказаны работы па дагляду за лесам і па ляснной энтамалёгіі.

Махавое вопытнае поле пакажа найбольш цяжкія ўмовы культуры махавых балот, якія часткова ўжо скарыстоўваюцца ў самых інтэнсыўных раёнах БССР. З вясны гэтага году неабходна зрабіць асушку і закульцівіраваньне гэтага махавога балота.

Цэнтральная бульбяная станцыя пакажа розныя спосабы культуры бульбы, як змагацца з хваробай бульбы, розныя гатункі бульбы (звыш 900) і тыя з іх, якія больш рэнтабельны ў БССР. Тут-жа будзе прадстаўлен узорны крахмальны завод, а таксама будзе паказан невялічкі саматужны завод (для калгасаў), лябараторыя па тэхналёгіі і фізыялёгіі бульбы і г. д.

Вопытная рыбная гаспадарка будзе прадстаўлена 4-ма прудамі на рацэ Сьляпянка.

На цэнтральнай сьвінаводнай станцыі будуць паказаны вынікі вопытаў са сьвіньнямі (мяркуецца звыш 500 вопытных жывёл).

Менская расьлінаводная станцыя на тэрыторыі «М. Сьлепні» пакажа розныя спосабы культуры на пясчанай глебе. Гэта станцыя ўваходзіць у агульны склад выстаўкі.

Мясцовыя экспанаты будуць прадстаўлены ў розных месцах тэрыторыі выстаўкі.

Для шырокага азнаямленьня мяркуецца прапусьціць праз выстаўку 10-12 проц. усіх сялянскіх двароў Беларусі, гэта значыць—каля 80-100 тыс. чалавек, і, зразумела, усе рабочыя арганізацыі.

На пабудову і арганізацыю выстаўкі намечана 600-700 тыс. руб., з якіх у бягучым годзе будзе адпушчана 300 тыс. руб. на пачатак пабудовы і загатоўку матар'ялаў. Пабудову галоўнага корпусу выстаўкі мяркуецца рабіць падрадным спосабам, а іншыя будынкі будаваць гаспадарчым шляхам пад непасрэдным кіраўніцтвам дырэкцыі выстаўкі.

Па конкурсу распрацавана праграма і ўзгоднена з маскоўскім архітэктурным таварыствам, праз якое праводзіцца самы конкурс. Тэрмін конкурсу з правядзеньнем яго праз журы мяркуецца скончыць да 1 красавіка гэтага году.

...убіна.

Беларуская народная песьня на Магілеўшчыне.

У «Сав. Беларусі» ад 13-1 29 г. за № 10 зьявіўся даўно чаканы артыкул аб становішчы сьпеўнага мастацтва на Беларусі, але ён высьвятляе, што рабілася і робіцца ў сучасны момант у цэнтры, не закранаючы амаль што тэй вялікай працы, якая і зараз ідзе на мясцох, у прыватнасьці на Магілеўшчыне ў напрамку запісваньня на ноты беларускіх народных песен і іх распаўсюджваньню сярод шырокіх працоўных мас.

Рэпэртуар папаўняецца наступнымі творамі ўласна сабранымі, запісанымі і апрацаванымі т. Чуркіным: 64-мя народнымі песьнямі, 54 уласнымі кампазыцыямі для хору, 14 кампазыцый для соло, 8-мю творамі замежных кампазытараў, прыстасаваных да беларускіх сьпеваў, 4-мя аркестравымі, сымфоніяй у 4 частках. Уверцюрай з опэры «Уласнай рукой». Уверцюрай к музычнай п'есе „Дукорскія Муры" Гарбацэвіча. Скокамі к п'есе «Дукорскія Муры» музыкай напісана на тэмы беларускіх песень для опэры к «Освобождению труда» 60-ю дзіцячымі песьнямі і г. д. (Усе гэтыя творы зьяўляюцца падарункам дзяржаве БССР).

Паступова мы бачым, як усё больш і больш заваёўвае сваё пачэснае месца беларуская народная песьня і пачынаюць карыстацца ёю шырокія масы працоўных. Выступленьне пэдтэхнікумскага хору карыстаецца сымпатыяй насельніцтва. Справа расьце і шырыцца. Трэба, каб належныя органы зьвярнулі ўвагу на такія вялікія ўклады ў сьпеўнае і музычнае мастацтва незаметнымі, але цэннымі працаўнікамі, аддаючымі гэтай справе ўсё сваё жыцьцё, хоць-бы іх надрукаваньнем і распаўсюджаньнем.

Н. Лаўрэньцеў.

З ЛІСТОЎ РАБСЕЛЬКОРАЎ.

ВАЛАКІТА Ў ФІНЧАСТЦЫ.

Яшчэ ў ліпені мінулага году фінчастка Лядненскага РВК дала загад Лядненскаму сельсавету зрабіць агляд азімых палёў і скласьці акты аб вымачцы.

Лядненскі сельсавет склаў гэтыя акты і накіраваў іх у фінчастку.

Сяляне, на палёх якіх здарылася вымачка, спадзяваліся, што атрымаюць скідку па сельска-гаспадарчаму падатку, але ўжо прайшло шмат часу, а аб скідках нічога ня чуваць.

Кавалерыст.

ТРЫ ЗА РАЗ, А Ў ВЫНІКУ...

25 лістапада ў Чэрвені адбыліся 3 раённыя канфэрэнцыі: канфэрэнцыя беднаты, камсамольская і рабселькораўская. У выніку камсамольцы не маглі ўдзельнічаць у рабселькораўскай канфэрэнцыі, а рабкоры і селькоры—у бядняцкай. Між тым, ёсьць сябры камсамолу—сябры груп беднаты і рабселькоры, таксама ёсьць карэспандэнты—сябры груп беднаты.

Неабходна ў далейшым гэткія канфэрэнцыі склікаць у асобныя дні.

М. Працько.

ЖЫЦЬЦЁ І ПРАЦА АСЬВЕТНІКА.

Вынікі абсьледваньня Цімкаўскай 7-годкі

У «Савецкай Беларусі» (№ 281 ад 7 сьнежня 1928 г.) быў зьмешчаны артыкул «Антысэміты ці шавіністы ў Цімкаўскай сямігодцы», дзе аўтар Саломін указваў на цэлы шэраг недахопаў школы ў справе інтэрнацыянальнага выхаваньня. [illegible]

[illegible] ...гэтак і Грынштэйн.

Адным з галоўных недахопаў у справе інтэрнацыянальнага выхаваньня было і тое, што да гэтага часу адсутнічала сувязь паміж беларускай сямігодкай і яўрэйскай чатырохгодкай.

Адначасова з гэтым камісія выявіла, што ў школе слаба пастаўлена выхаваўчая праца наогул і зусім слаба праводзіцца антырэлігійнае выхаваньне дзяцей. Антырэлігійныя вучнёўскія гурткі не арганізаваны, і ніякіх крокаў ня было прынята дзеля таго, каб вучні не пакідалі школу ў дні рэлігійных сьвят. Напрыклад, у «судны дзень» (24 верасьня) 60 проц. вуч-[illegible]

[illegible] ...працы ставіць склочнасьць паміж настаўнікамі. Адсутнасьць дружнага, згуртаванага настаўніцкага калектыву дрэнна адбіваецца як на вытворчай працы ў школе, гэтак і на вучнёўскай масе.

Таксама ненармальна склаліся ўзаемаадносіны паміж настаўнікамі-беларусамі і настаўнікам-яўрэем Найманам.

Калі некаторыя настаўнікі сталі рабіць тыя ці іншыя заўвагі педагагічнага і палітычнага (з боку настаўнікаў-партыйцаў) характару, Найман гэтыя заўвагі прыняў як антысэміцкія адносіны да яго з боку гэтых настаўнікаў.

[illegible]

Акруговы інспэктарат Народнае Асьветы на падставе акругова інспэктару ад 25 студзеня г. г., заслухаўшы даклад аб выніках абсьледваньня Цімкаўскай 7-годкі, зацьвердзіў [illegible]

М. Шыманскі і І. Гэршанбаум.

Вячэрняя партшкола ў Мазыры.

[illegible]

Д. Закс.

Забытая галіна.

[illegible]

Чырвоны.

Палачыньня.

Ці-ж гэта асьветнае?

[illegible] ...дык добра чуваць у другой. Абедзьве маюць да 200 двароў і каля гэтага дзяцей школьнага ўзросту. Там даўно ёсьць школа. Будынак школьны быў у Каўбасічах, а школа звалася Гарбавіцкай. Але захацелася камусьці іх „разжавіць“. Будынак школы быў стары і патрабаваў рамонту прыблізна на 200 руб., дык каб з ім не вазіцца, раінспэктар Калінкавіцкага раёну Сяргейчык Андрэй прадаў яго ў 1926 годзе за 120 рублёў. У 1926-27, 1927-28 г. г. школа зьмяшчалася ў наёмным памяшканьні, выцягнуўшы ад РВК да 200 руб.

[illegible] ...цьвярджае. І цяпер дзьве школы аднакамплектавыя на 1 кілёмэтр адна ад другой у наёмных памяшканьнях і цягнуць з РВК за год 216 руб. І цяпер няма ўласнага будынку, няма больш 400 руб. з кішэні РВК, але ёсьць дзьве вёскі з аднакамплектавымі школамі на 1 кілёмэтр адна ад другой. У іх дзьве настаўніцы.

Будынку свайго назад не адкупіш, трэба будаваць новы, а дзьве школы неабходна аб'яднаць у адну двохкамплектавую, чым палепшыцца процантаў на 50 якасьць навучаньня і патаньнее напалову ўтрыманьне іх.

В. А. Сяргейчык.

Узмацнім падрыхтоўку да вясеньняй сяўбы.

АРШАНШЧЫНА ДА ВЯСЕНЬНЯЙ СЯЎБЫ ПАДРЫХТАВАНА ДОБРА.

(Гутарка з аршанскім акруговым аграномам т. Кіпрыянцам).

[illegible]

Намячаецца да завозу 2246 тон штучнага ўгнаеньня, з якога—550 тон фасфарытнай мукі, 1500 тон суперфасфату, 130 тон калійнай солі 66 тон азоцістых угнаеньняў.

У часе вясеньняй сяўбы намечана перавесьці на шматпольле 19.200 гектараў, а на 61.910 гект. будзе зроблена праверка замацаваньня шматпольля.

Значная праца зараз праводзіцца ў галіне зернеачышчэньня. Вызначана ачысьціць 12.370 тон, што складае 50 проц. агульнага пасяўнога матар'ялу. Да 20 студзеня ўжо ачышчана 1323 тон—10,8 проц. заданьня. У гэтым годзе мяркуецца правесьці вялікую працу ў галіне кантрактацыі.

Тав. КІПРЫЯНЕЦ.

[illegible] ...гэтай кампаніі. Раёны ў сваю чаргу распрацавалі адпаведныя мерапрыемствы для сельсаветаў. Па ўсёй Аршаншчыне абвешчан камсамольскі паход за падвойны ўраджай. Акруговы камсамол сумесна з акрза вызначылі заданьне для ячэек і паасобных камсамольцаў.

Пасеўная кампанія пад пагрозай зрыву.

(Ліст з Гомелю).

[illegible] ...дбайнымі адносінамі Палессельсаюзу, пакідаюць зьбіраць попел. Такім чынам, Палессельсаюз зрывае пастанову акрвыканкому.

Нашы першыя крокі.

(В. Шалягі, Самахвалаўскі р-н).

На сходзе сялян нашай вёскі было пастаўлена пытаньне адносна падрыхтоўкі да вясеньняй сяўбы. Сялянства, абгаварыўшы гэта пытаньне, пастанавіла арганізаваць абоз для ачысткі насеньня, дзеля чаго абрана камісія, якая дагаворыцца з аграпунктам адносна выдачы зернаачышчальных машын. Верас.

Што зроблена ў падрыхтоўцы да вясеньняй сяўбы.

Гэтымі днямі скончыла сваю працу ўсебеларуская аргнарада працаўнікоў сыст мы сельска-гаспадарчай кааперацыі. Нарада паміж іншымі пытаньнямі абгаварыла даклад аб папярэдніх выніках падрыхтоўкі сельска-гаспадарчай кааперацыі да вясеньняй пасеўнай кампаніі.

ЗАГАТОЎКА СРОДКАЎ ВЫТВОРЧАСЬЦІ.

Загатоўка сельска-гаспадарчых машын і прыладаў к сучаснаму моманту знаходзіцца ў такім становішчы: плугоў загатоўлена 49000 штук або 98 проц. гадавога пляну; розных бароў—10422 шт. — 88 проц. пляну; акучнікаў—2450 штук ці 40 проц.; сеялак—1591 ці 101 проц., сартыровак—850 шт. ці 109 проц., трыераў —353 шт. або 113 проц. гадавога пляну. Гадавы плян па загатоўках гэтых машын выкананы на 92 проц., што гаворыць аб амаль поўным задавальненьні патрэб у паказаных сельска-гаспадарчых машынах да вясеньняй пасеўнай кампаніі. Дрэнна стаіць справа з акучнікамі, якія Белмэталётрэст дагэтуль адмаўляўся вырабляць, хоць раней і выпрабляў. Эканомнарада БССР запрапанавала Белмэталётрэсту заняцца вырабам акучнікаў, і ці здолее ён да вясны ажыцьцявіць пастанову Эканомнарады—мы сказаць не бярэмся.

Кепска таксама стаіць справа з лёнатрапчоткамі і горш за ўсё з малочным інвэнтаром, якога загатоўлена толькі 30 проц. патрэбы. Малочны інвэнтар на заводах БССР не вырабляецца, а заводы РСФСР забясьпечваюць толькі патрэбы апошняй. Імпартны-ж малочны інвэнтар ня можа поўнасьцю задаволіць БССР.

Ня зусім добра стаіць справа і з трактарамі, якіх мы будзем мець толькі 40 проц. плянавай патрэбы. Усяго сельска-гаспадарчая кааперацыя Беларусі атрымае 62-63 трактары, ды і то ня ўсе пасьпеюць прыбыць да сяўбы.

Наогул трэба сказаць, што, за выключэньнем толькі што пералічаных сельска-гаспадарчых машын, справа з усімі іншымі стаіць больш-менш здавальняюча. Кепска стаіць справа з загатоўкай розных мэталяў для рамонту і аднаўленьня сельска-гаспадарчага інвэнтару, ня лепш і з запаснымі часткамі для машын, якімі зможам задаволіць толькі да 32 проц. патрэбы.

УГНАЕНЬНЯ БОЛЬШ ЛЕТАШНЯГА, АЛЕ НЕДАСТАТКОВА.

Да вясеньняй пасеўнай кампаніі для БССР неабходна загатовіць 28000 тон рознага штучнага ўгнаеньня, і патрэба гэта будзе задаволена толькі на 50 проц., але ў параўнаньні з леташнім годам БССР атрымае штучнага ўгнаеньня ў 3 з паловай разы больш. Усяго мяркуецца атрымаць 14900 тон. Неабходна яшчэ раз зьвярнуць увагу нашай грамадзкасьці і ўсяго насельніцтва на пытаньні скарыстаньня мясцовых угнаеньняў як попел, торф, кампост і інш.

УЗМАЦНІЦЬ ЗАГАТОЎКІ НАСЕНЬНЯ.

У галіне з карновымі травамі асабліва слаба стаіць справа з канюшынай. Пытаньне аб павялічэньні завозу з заграніцы адпадае і адзіная магчымасьць задаволіць патрэбы ў насеньні канюшыны — гэта ўнутрысаюзныя загатоўкі. Але ў сувязі з недародам канюшыны пэрспэктывы мясцовых загатовак абмежаваны. Для Беларусі меркавалася загатовіць у межах БССР 10.000 пуд., а загатоўлена 2000 пуд. З перспэктыў завозу з іншых рэспублік СССР у 44.000 п. ёсьць надзея атрымаць толькі 10000 п.

Загатоўка цімафееўкі, сэрадэлі і вікі забясьпечыць нашы патрэбы. Кепска з лубінам, па караняплодах загатоўчы плян выкананы на 70 75 проц., або ў 2 разы больш леташняга. Здавальняюча стаіць пытаньне і з садова-гароднім насеньнем.

Слаба стаіць справа з загатоўкай насеньня хлебных культур. Так, гатунковага аўса загатоўлена 46 проц., звычайнага 50 проц. і палепшанага таксама 50 проц. патрэбнай колькасьці да вясеньняй кампаніі, ячменю—43 проц. пляну.

Неабходна сказаць таксама некалькі слоў аб тым, што зусім дрэнна праходзіць збор законтрактаванага насеньня канюшыны, лубіну, сэрадэлі і ячменю. Увогуле дагэтуль сабрана ў сярэднім толькі 10 проц. законтрактаванага насеньня.

Асноўныя прычыны слабых загатовак і збору законтрактаванага насеньня: нізоўка сельска-гаспадарчай кааперацыі яшчэ на раскачалася; надзвычайна слаба на мясцох разгортваецца ачыстка насеньня.

Адзначылі прадстаўнікі месц і тое, што на мясцох недастаткова ідзе праца па арганізацыі вытворчых аб'яднаньняў. Нарада прызнала ўсе недахопы ў падрыхтоўцы да пасеўнай кампаніі і пастанавіла прыняць усе меры да ўзмацненьня мясцовых загатовак насеньня розных культур. Пастаноўлена таксама прасіць урад аб павялічэньні завозу з іншых рэспублік Саюзу.

УЗЬНЯТАЯ ЦАЛІНА.

НАВАСЕЛЬСКІ А.

Ідзе зямляроб баразною за плугам, а з-пад крутой яго роўненькімі радочкамі лажацца сьвежыя скібы ўзьнятай цаліны. А калі зарэ некалькі гоняў, настовіць ён воз каня, аглянецца на ральлю і скажа сам сабе:

— Глядзі ты, такі дзірвая быў, сьвінакроп, асот і папараць з зямлі сокі цягнулі, а цяпер і лён парасьне.

Скажа так, усьміхнецца ў сваю рыжую бараду, а ў глыбокіх упадзінах свіх вочы заскачуць бліскучымі агеньчыкамі. Ня інакай як ад радасьці, што на толькі што ўзьнятай цаліне зазелянее зыбкая палоска лёну. Добра меці і паўтары сотні пазанак лёну, ды нейкі пуд семя.

— А цаліна-ж была!

Самая сапраўдная цаліна, шмат гадоў толькі і карысьці з яе было, што на сваім саку расьціла папараць, асот, сьвінакроп, ды сьвірэпу...

* * *

Гразкая вуліца праз ноч ператварылася ў цьвёрда-грудаватую і злаецца, ад гэтага стала шырачэйшай і больш прытульнай. Мароз пашкліў каля калодзеяя лужынкі; яны хрусьнелі пад мяккай падэшвай лапцей і набягалі зноў каламутнаю вадою. Паветра сьвежае, звонкае, як хруст вершага лёду пад нагамі. Гразкая, гнілая восень адыходзіла марознымі, звонкімі днямі.

А шпарка бягуць дні. Бы тумлівая ў сваіх крутых берагох рэчка імчацца дні. А куды бягуць дні—на гару, у лагчыну, ці выбягаюць на шырокі гладкі шлях? Гэтага вёска Хмызьнякі не ведае. Ня знае, куды так імкліва коцяцца хвалі звонкіх дзён. Уведаць бы? Уцяміць? Найві сваю верную дарогу? Уведаць-бы, як сьцежку да свайго гумна, як сваю мізэрную гаспадарку: буланага коніка ды кароткарогую кароўку.

— Куды ўжо нам старым—увесь век вобмацкам ішлі на павадку жыцьця. Ішлі—ня ведалі і ня бачылі, куды ідзём!—разважае стараваты селянін Улас доўгімі асеньнімі вечарамі над здатовым акампанімэнт калаўротаў, над якімі бабы з напяцьця прадуць доўгую суровую нітку.

Такой-жа ніткай віецца з прадвеку жыцьцёвая нітка большасьці хмызьнякоўцаў.

— Зямлі мала, лаза ды балоты, а ні табе на заработкі якія небудзь пайці—далёка ад чыгункі, ад гораду, а ні табе рамяством заняцца! Вось ні ... лета і да самых халадоў каля зямлі, на полі тупаем, а зімою каля пустога сьвірна і гумна, ... скаціны—працягвае Улас.

Тупаюць хмызьнякоўцы каля гумна і сьвірна на ўтоптаных сьцежках ... і не ведаюць, куды бягуць дні. Увечары адзін да другога зойдуць, пагавораць—і спаць. Газэты тут ня бачаць. Моладзь на вечарынах трэпіцца бяз толку. Хто бываў у гэтай вёсцы, дык характарызаваў проста:

— Цаліна!

А на цаліне, як і заўсёды бывае, поўная воля для росту сьвірэпы, асоту, папараці ці чартапалоху якога.

Хаты ў Хмызьнякох старыя, падсьлепаватыя. Яны нахіліліся; якая—управа, якая—улева, а на якой страха спаўзае наперад, як старая кучомка-шапка Уласу на вочы, калі ён едзе зімою ў лес. Між абветранымі старымі хатамі рэзка выпіраюць сваімі трыма вокнамі новыя пяцісьценкі, з аканіцамі жоўтымі ці белымі. Яны высяцца над гнілымі стрэхамі і ў канцы вёскі замыкаюцца недаўна адбудаванай хатай, крытай гонтамі. Гэта і ёсьць хата Тамаша Мазуты. Да яго вечарамі сходзяцца хмызьнякоўскія гаспадары, якія жывуць у пяцісьценках. Іх хмызьнякоўцы завуць «гразэўцамі». Назва пашла ад таго, што гэтая частка хмызьнякоўцаў дзесяткі два гадоў таму назад пасялілася ў вёсцы на запасных сядзібах, адкупіўшы маёнтак адстаўнога палкоўніка Гразева. Прадаваўся маёнтак, а заможныя сяляне з розных суседніх вёсак і адкупілі. А „гразэўцы“-ж завуць астатніх хмызьнякоўцаў „галетнікамі“, таму, што ў іх толькі і сенажаці што так званае мокрае, гнілое з купінамі «Голае балота». «Гразэўцы» зьбіраюцца ў Мазуты, а „галетнікі“—у Ігната Галушкі.

Дражнілі адны другіх хмызьнякоўцы «гразэўцамі» і «галетнікамі», а далей—ні гу-гу. Пра высокую, непералазную сьцяну, што стаяла паміж інтарэсамі адных і другіх, „галетнікі“ ня зналі, а калі хто яе і бачыў, то маўчаў...

— Нашто з багатым сварыцца?—думалі бедзякі.

От у пачатку мінулай зімы прышоў з Чырвонай арміі сын Ігната Галушкі—Якім, былы хмызьнякоўскі пастух. У той вечар, як прышоў Якім, у хаце Галушкавых было паўнютка хмызьнякоўскай беднаты. Чарадою спалоханых галубоў узьняўся людзкі гоман.

— Мо' на сьвеце парадкі лепшыя як у нас? «Гразэўцы» нас закоўзаюць, вунь у сельсавеце, усюды арудуюць. Нікаворскі з Мазутай усё ў сваіх руках трымаюць. Хто з нас, з бедзякоў, толькі не пазьдзекаваўся. Увясну казалі—прывязуць насеньня, а мы яго і ў вочы ня бачылі—паскормліваў Мазута з Нікаворскім сваімі жарабцамі насенны авёс, а ты хоць паском сей на загонах... Пагаварылі аб гэтым паміж сабою і сьціхлі—расказвае павольна Улас.

— І дарэмна сьціхлі, трэ' было дабівацца, каб па праўду,—адказвае Якім.

— Ды дзе яго знойдзеш? Пойдзеш у раён, а там кажуць: - разьбяром, разгледзім... І цяпер разьбіраюць.

— Бываюць у нас з раёну ў год раз ці два, от так і жывём.

— Жывём і самі ня ведаем як...

А жыцьцё—яно вялікае, без канца, без краю.

Уведаць-бы?

Вось ведае-ж кожны з іх, як ня хітра аглоблі да воза прымацаваны, так-бы і ў жыцьця гэтыя аглоблі знайці, узяцца за іх жураватымі, цьвёрдымі рукамі і навезьці яго, як воз на тэй дарозе, па якой лягчэй...

Навезьці можна, чаму-ж не. Толькі трэба гуртам, узяцца ўсім разам, арганізавана.

Гэтыя аглоблі Якім Галушка знайшоў, ён ведае, як за іх узяцца і ў першы-ж вечар сваёй беднаце сказаў:

— Уся сіла ў тым, што вы, як кажа дзядзька Улас, усё жыцьцё на навадку „лёсу“ ідзіцё. Цісьнуць кулакі—вы маўчыце, сельсаветам кіруюць непажаданыя людзі—вы махаеце рукою... А ці-ж так трэба?!

* * *

Зябкі вецер бясьпутна шалёндаўся вакол спавітых змрокам двароў. Ён, злосна пасьвістваючы, вёрся аб сухую касьцістасьць парканаў, вырываўся ў чыстае поле і бег, сам ня ведаючы куды. Якім Галушка выходзіў да вёскі. Ён быў у мястэчку—узяўся на вучот у карт'ячэйкі, цэлы дзень правёў у гутарках аб хмызьнякоўскіх справах з раёнымі працаўнікамі. Ячэйка даручыла арганізаваць групу беднаты ў Хмызьнякох.

Скавыча вецер, бы галодны сабака і несецца ў неабсяжныя далі. Думкі ў галаве Якіма варушацца нечым вялікім, але вырашна акрэсьленым і бліскім:

— Арганізуемся, разварушымся, а там і аб калектыве пагаворым...

Зьбегла некіх чатыры дні, і Якім правёў першы сход беднаты. Ад самага качарэжніку і да зыбкай лавы, што пры сьцяне ад вуліцы, хату запоўнілі людзі ў старых залатаных паўкажушках, у вынашаных шарачковых сьвітках. Пад напорам чарады незадаволена наскрыпваў нізенькі сасновы столік, а над ім нахіліўся Якім. На століку газэты, паперы...

Якім акінуў вачыма хату, якая зараз шавялілася кучомкамі, і нарыжэлымі шапкамі,—устаў, адчыніў сход і прапанаваў выбраць прэзыдыюм.

— Лявона, мужчыны, Лявона!

— Правільна, Лявона,—загула хата.

— І Якіма,—выкрыкнуў нехта ззаду.

— Мужчыны, аслабаніце, прашу вас, не магу быць! Ніколі ня быў!

Сход гоўзаў пратэставаў:—Лявона, Лявона! І ўсе замахалі рукамі.

Нізенькі, шчуплявы Лявон спалохана азіраўся на бакох, быццам яго калолі дзесяткі вачэй, і ня ішоў да стала.

Чарада-ж праступілася, дала праход, і нехта паўжартліва, паўсур'ёзна, асьцярожна ўзяў за крысо лявонавага кажуха і прывёў яго да стала.

— Вось як яго трэба!

І хата залілася мяккім сьмехам.

— Правільна, ня хоча па-дабросьці, дык сілаю прывесьці, не з-за граніцы-ж нам прыдсядацеля выпісваць!..

Лявон, нарэшце, усеўся за сталом і пад дыктоўку Якіма адчыніў сход, лаўшы слова па дакладу Якіму. Так і сказаў:

— Слова мае Якім па дакладу...

...Арганізацыя групы беднаты і яе задачы...

Хоць і даводзілася Якіму некалькі разоў рабіць у арміі даклады, але ўсё-ж па целе прабеглі лёгкія дрыжыкі: вядома, перад сваімі людзьмі ніколі ня выступаў. Наскакваюць думкі ў галаве клубочкамі з вушчанымі кончыкамі, пераскакваюць адна праз другую, і Якім ня ведае, за які кончык ухапіцца. А праз момант ухапіўся за першы, які цяпер наскочыў, які бліжэй. Ці ня ўсё роўна, за які ўхапіцца, усе-ж яны адвалькоўвыя, выплылі з аднаго настрою. І пачаў:

— У нашых Хмызьнякох, я як толькі запомню, сяляне разьмежаваны на «гразэўцаў» і «галетнікаў». Першыя—багатыя, другія—бедныя... І пачаў разматвацца клубок думак, разьвілася доўгая суровая, але моцная нітка. Аб усім сказаў: на што трэба арганізаваць групу, як з кулакамі змагацца, і чаму беднаце з імі не падарозе, аб сельсавеце і на жанчын не забыўся, на ўдоў, аб іх шмат сказаў...

У цямной цішыне хаты ярчэй сьвяціліся вочы сялян... Вушы лавілі кожны гук прамоўцы і ў ім знаходзілі напрамак, па якім у бурлівым разьбегу імчацца дні...

Стала прасьвятляцца ў сазнаньні пупавіна дзён...

А дні не глядзяць на тых, хто ад іх адстае ці сьпяшаецца за імі, яны бягуць шпарка. Кароткія дні зімы зьмяніліся сонечнымі вясновымі, а потым гарачымі ліпнёвымі ды жнівенскімі.

Хмызьнякоўцы ўзьнімалі папар на жыта, дралі цьвёрдую цаліну ялавін. Мяккімі, пухкімі рабіліся сьвежыя сакавітыя загоны. Ускалыхнулася хмызьнякоўская моладзь. Яна стройным сасоньнікам расла ў камсамольскай ячэйцы.

Тымчасам ужо забліскала назалотай восень. Ападалі жоўтыя лісты бярозы. Аб медныя шлемы клёнаў пераззонамі рассыпаўся буйны вецер, зачырванела над вакном Уласавай хаты рабіна.

Гаварылі ў вёсцы аб тым, каго выбраць у сельсавет.

* * *

Калі самагонка, падфарбаваная вішнямі, была з бутэлькі выпіта да каплі, госьці пачалі забывацца аб канспірацыі. Праз шчыліны аканіц вырываліся на вуліцу гукі. Гаспадар хаты Нікаворскі, трывожыцца; ён напамінае гасьцям, што трэба быць цішэй.

— Браціначкі! Дай бог здароўя! Ік!.. Добры чалавек наш Тамаш Мазута,—раўнуў, забыўшыся аб перасьцярогах, заблытаным языком Баўтруцкі. Баўтруцкага ведаюць усе, нават у вакольных вёсках—вядомы чалавек: гарласты, быў у Чырвонай арміі, але потым уцёк, быў дэзэртырам лавілі і ранілі, потым зноў служыў.

— За што кроў пралівалі?—крычаў Баўтруцкі на сходзе, калі ішла справа аб разьмеркаваньні лесу ці сенажаці.

— У самдзеле, каму я што кепскае зрабіў,—бліснуў п'янымі вачыма Мазута,—а вось браты Катовы сядзяць—таксама нікому вока, як кажуць, не запарушылі.

Мазута ў тысячны раз упэўніваў, што на яго дарэмна кажуць: кулак і кулак. Зямлю купіў, як старшынёю ў воласьці быў. Млын у суседняй вёсцы мае. Гадоў пятнаццаць таму назад нейкі купец-шалапут пабудаваў сабе млын. А потым—што яму ўпэкацца з такою штукаю, як млын. На,—кажа,—Мазута, табе млын бяз грошай, у падарунак. Далібог бяз грошай, вось табе крыж... А потым і крупарушку прыбудаваў, не для сябе аднаго стараўся: і суседу гатоў быў дапамагчы... Бывала беднаку туга прыдзецца—прыходзь у доўг бяры, а то на адработ, як хочаш. Процанты маленькія браў.

— Далібог маленькія! А галетнікі крычаць: кулак, кулак. Голасу пазбавілі. І іх, братоў Катовых, таксама.

— Ня-пр-р-а-а-вільна,—п'яна праз зубы працадзіў Баўтруцкі.

— І я думаю, што няправільна,—падхапіў Мазута.—Кажуць: у цябе, Мазута, млын ёсьць. Які гэта, прасьці божа, млын, калі мне яго купец падараваў. Потым-жа гэта млын ня мой. Я яго арцелі «Свая Праца» падараваў і сам да яе прыстаў...

— Уся надзея на Баўтруцкага. Ён пачне, а статныя падрымаюць і... ік... зноў наш Нікаворскі ў са-в-веце!

— Толькі вось Галушка,—скрыгатнуў зубамі Мазута наліваючы шклянь, гарэлкі...

* * *

У хаце Уласа шумна, накурана, душна. Пахне тытунём і сьвежымі аўчынамі. Дзьверы расчынены і ў сенцы валіць густая пара. Хмызьнякоўскія бедзякі сабраліся на свой чарговы сход, абмеркаваць пытаньне аб пазбаўленьні кулакоў выбарчых правоў. Задоўга да пачатку сходу прышоў Баўтруцкі, а разам з ім і шушуканьні:

— Як у прорву—гэтай беднаце, дровы даюць, сенажаці далі, а карысьць з гэтага якая? Была голь—голь і застанецца.

І калі Якім адчыніў сход, каля парогу шум ня ўнімаўся. Ён некалькі разоў паўтарыў: «Мужчыны, што каля парогу, цішэй», а ў гэтых словах чулася іронія; было відаць, што Якім адразу ўцяміў, чаго прышлі тыя, што каля парогу.

Сход ішоў гладка, пакуль не дайшлі да Мазуты і Катовых.

— Гэтых трэба адхіліць,—перабіваючы старшыню, крыкнуў Баўтруцкі.—Ён, Мазута, чалавек добры: арцель арганізаваў. Які з яго кулак? Ды і Катовы—тое-ж.

— Асадзі, чаго кулацкую лінію гнеш,—усхвалявана загрымеў Лявон, якога так нядаўна цягнулі ў „прыдсядацелі“.

— Сам не з багатых, а за кулакоў цягнеш.

— Падкупілі, падпаілі!..

— Да рэвалюцыі хто каровы забіраў, калі ўступіць на яго пакошу, і драў па тры скуры? Хто цяпер праўдамі і няпраўдамі грабіць нашага брата? Мазута, Катовы з Нікаворскім у дапамогу!..

Цьвёрдыя і ўпэўненыя вылятаў з гэтае масы кажухоў і сьвітак словы, бы каменьні, і цяжка стукаліся аб сьцены, столь, аб чараду.

У вачох Уласа засьвяцілася радасьць і ад гэтага сьпёрла ў горле. Ня ўтрымалася, вырвалася:

— Мужчыны, трэба арганізавана, ня ўсе разам...

А потым, памаўчаўшы, дадаў:

— Не такія парадкі пашлі, каб дапусьціць Нікаворскага і Мазуту коўзацца па нас, годзе!

— Годзе, ня будзе гэтага!..

Грымела гучна, раскаціста і ўпэўнена, як стрэлы з дзесяткаў гармат на фронце... Словы ўзрываліся, нібы бомбы, і сваім агнём асьвятлялі сьвядомасьць, вырывалі ў зачарсьцьвелых душах глыбокія ямы нарожасьці і нянавісьці да адвечных ворагаў.

Галушка сядзеў за сталом. Твар яго палаў чырваньню. Здаволеньне ахоплівала істоту...

* * *

Зімовае скупое на цяпло сонца заліло сьнегавы прастор. Скрыпіць пад нагамі дарога. Поле—асьнежаны акіян—няма яму канца-краю. Якім з камсамольцамі яшчэ з палудня пашоў у сельсавет і ўпару надрыхтавалі памяшканьне школы для сходу.

Калі-ж імгла пачынала асядаць над вёскай, да школы, наставіўшы каўняры і праз густыя вусы пускаючы пару, паплылі чароды мужчын. З вясёлым сьмехам ішла моладзь, паставіўшы на лавах прасьніцы, ішлі кабеты. Прыехаў прадстаўнік раёну. Лямпа раскідала па сьценах цудоўныя цені. Закіпелі, забурлівілі мужычыя галасы.

— Я скажу адно: такіх сельсаветчыкаў, як Нікаворскі, нам ня трэба,—кажа сярэдніх гадоў рыжавусы чалавек, што прыпёршыся да шалёўкі вакна курыць цыгарку.

— Пачакай,—перабівае яго сусед,—я другое скажу: ... Шнякаровага кулака ў падатак адну карову запісалі, а ў яго іх пяць. Нікаворскі—сам блізка што кулак і ўсім кулаком кум і сват.

Прадстаўнік з раёну даваў парады, каго трэба выбіраць у савет і калі ён кончыў, Улас першы ўвёс кандыдатуры:

— Лявон Мурашок, потым з камсамольцаў Пятрусь Выгодка!

— Выгодка!—падхапіла моладзь.

— Галушку!

— Марцінчыка!

— Нікаворскі!—нецярпліва выгукнуў з кутка Баўтруцкі.

На беленькім кавалачку паперы з-пад алоўка старшыні сходу расьлі ў слупок кароткія радкі прозьвішчаў...

Рукі густым лесам то вырасталі над галовамі людзей і цягнуліся вышэй да столі, то павольна адна за другою асядалі ў зугой масе чалавечых фігур, прыціснутых шчыльна адна да другой. А потым зноў і, зноў... і гэтак больш за гадзіну.

Сьціх сход. Над сталом схілілася некалькі чалавек, падлічваюць галасы... У нецярпеньні чакае сход. Можна не чакаць —жаданыя вынікі забясьпечыла аднадушша і сьвядомасьць. Ужо зараз на ўсьпацелых тварах можна па радасна-вясёлай усьмешцы прачытаць:

— Як захочам, так і павернем кола жыцьця! Будзе па нашаму, так, як лепш беднаце!

Цяпер і Улас ня скажа:—Куды нам—увесь век вобмацкам ішлі на павадку жыцьця!

О, не! Ён гэтага цяпер ні зашто ня скажа!

* * *

Новы старшыня сельсавету Лявон Мурашок няпрывычнаю рукою няўграбна ставіў крывыя літары ў радкі, якія на кавалачку паперы то падымаліся ўгору, то апускаліся ўніз. Прыходзілі ў сельсавет людзі вырашаць справы.

Лявон адрывае зрок, накіроўвае на ўвайшоўшага і спакойна пытае:—Што скажаце!

Выслухоўвае, адказвае, дае параду. Словы мяккія, чулыя кратаюць пачуцьці, а Лявон сваімі «маленькімі справамі» кратае жыцьцё, рухае наперад дні...

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР.

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

[illegible]

Постановление Совета Народных Комиссаров БССР

по докладу о результатах и перспективах земельного устройства трудящихся евреев БССР.

[illegible]

Поручить НКТруду, ВСНХ БССР Белкустпромсоюзу вместе с Белкомзетом наметить конкретные меры к осуществлению плана Белкомзета в указанных областях, обратив особенное внимание на квалификацию и переквалификацию евреев-кустарей, безработных рабочих и деклассированных элементов.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.
Зам. Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР А. Дубовицкий.
17 января 1929 г. г. Минск

1-га лютага а 1-й гадзіне дня ў памяшканьні Клюбу Карла Маркса (малая зала) адчыняецца пленум ЦК ЛКСМБ.

ПАВЕСТКА ДНЯ:

1. Сыстэма работы піянэрарганізацый і кіраўніцтва ЛКСМБ (Рывін).
2. Аб вайсковай працы ў ЛКСМБ (даклад ПУБЕЛВО—Кажэўнікаў і садаклад ЦК ЛКСМБ Саковіч).
3. Практыка саюзнай работы і саюзнага кіраўніцтва ў зьвязку з пастановамі 8-га зьезду УсеЛКСМБ (Галавач).
4. Рост і рэгуляваньне сацыяльнага складу ЛКСМБ (Шаліма).
5. Аб удзеле ЛКСМБ у прадстаячай пасеўнай кампаніі і барацьбе за ўраджай.
6. Бягучыя справы.

На пленум запрашаюцца: сябры бюро Мен. АК ЛКСМБ, рэдактары юнацкіх газэт і прадстаўнікі ЦК і ЦП прафсаюзаў.

Сэкратар ЦК ЛКСМБ ГАЛАВАЧ.

ХРОНІКА.

Ажыцьцяўленьне амністыі Юбілейнай Сэсіі ЦВК БССР

Учора закончыла сваю працу акруговая камісія па ажыцьцяўленьню маніфэсту Юбілейнай Сэсіі ЦВК БССР, арганізаваная пры Менскім папраўчым доме. Камісія разглядзела 723 справы асуджаных на тэрмін да 3-х год. Вызвалена 185 чал. З астатняй колькасьці некаторым зьняволеным скарочан тэрмін пакараньня напалову.

3-ці тыраж пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі пачнецца ў г. Клімавічах.

У Нарчамфіне БССР нашаму супрацоўніку паведамілі наступнае аб 3-цім тыражу пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі: 3-ці тыраж пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі будзе праводзіцца па 11143 сэрыях пазыкі.

Месцамі тыражу вызначаны гарады.— Клімавічы і Магілеў.

Розыгрыш тыражу пачнецца ў Клімавічах 7-га лютага і скончыцца ў Магілеве 14-га лютага.

У тыражу прымуць удзел прадстаўнікі сялян ад усіх акруг БССР, а таксама сялянскія дэлегацыі ў якасьці гасьцей.

Ліст да БАН ад прэзыдэнта Ўсесаюзнай Акадэміі Навук.

На імя прэзыдэнта Беларускай Акадэміі Навук т. Ігнатоўскага паступіў ліст ад прэзыдэнта Ўсесаюзнай Акадэміі Навук акадэміка Карпінскага, у якім ён дзякуе за абраньне яго праўдзейным членам Беларускай Акадэміі.

У гэтым лісьце акадэмік Карпінскі таксама паведамляе, што ён перадае бібліатэцы Беларускай Акадэміі Навук шэраг сваіх прац па геалёгіі БССР.

Сродкі на ўзмацненьне культпрацы на заводзе „Чырвоны Кастрычнік".

Цэнтральнае праўленьне саюзу хімікаў адпусьціла 1600 руб. шкляному заводу „Чырвоны Кастрычнік". Гэтыя сродкі будуць выкарыстаны на пераабсталяваньне заводзкага клюбу, папаўненьне бібліатэкі новымі кнігамі і ўзмацненьне культпрацы сярод рабочых.

Да ўвядзеньня дыфэрэнцыраванага паю.

Белрабсэкцыя атрымала з Масквы тэлеграму, што пытаньне ўвядзеньня дыфэрэнцыраванага паю ў рабочай каапэрацыі вацьерджана (на ўзгадненьні з УсеЦСПС) адпаведнымі дырэктыўнымі органамі. Сутнасьць дыфэрэнцыраванага паю заключаецца ў тым, што ён будзе ўстанаўляцца ў залежнасьці ад зарплаты.

Белрабсэкцыя зараз занята распрацоўкай гэтага пытаньня ў прымяненьні да ўмоў БССР.

Спажывецкая каапэрацыя—на дапамогу пасеўнай кампаніі.

Праўленьне Белкаапсаюзу пастанавіла ўвесь загатоўлены спажывецкай каапэрацыяй авёс і ячмень перадаць, як пасеўны матар'ял, сельска-гаспадарчай каапэрацыі. Перадача будзе праводзіцца па ўстаноўленых загатоўчых цэнах з законнай надбаўкай.

Узьнята пытаньне перад Нар. Кам. Гандлю БССР і Белсельсаюзам аб прыняцьці с.-гасп. каапэрацыяй усёй наяўнасьці аўса і ячменю ў самы бліжэйшы час.

Курорты—сялянам.

Нар. Кам. Аховы Здароўя БССР закупіў для сялян БССР на веснавы сэзон 24 курортныя месцы ў Лівадыі і 8 месцаў у ялцінскім інстытуце для сухотных. Тэрмін прабываньня кожнага хворага на курорце—6 тыдняў.

Месцы разьмеркаваны па акругах.

Апрача гэтага, зроблены заяўкі на закупку яшчэ 76 курортных месцаў для сялян на летні і асеньні сэзоны.

ДА ВЕДАМА БЕСПРАЦОЎНЫХ СЯБРОЎ САЮЗУ ПРАЦАСЬВЕТЫ.

Паведамляецца, што на біржы працы з 1-га па 9 лютага г. г. будзе праводзіцца перарэгістрацыя беспрацоўных сяброў саюзу працасьветы—настаўнікаў, выхавацеляў і бібліатэчараў: 1 лютага—беспрацоўныя, прозьвішчы якіх на літары: А. Б. В. Г. Д; 2 лютага—на Е. Ж. З. І. 4 лютага—на М. Н. О. П., 5 лютага—на Р. С. Т. У. Ф., 6 лютага—на Х. Ц. Ч. Ш. Ю. Я. Перарэгістрацыя будзе праводзіцца з 3 да 5 гадз.

Дзіўная рацыяналізацыя справаздачнасьці ў ЦСУ.

Пытаньню аб неабходнасьці спрасьціць справаздачнасьць ва ўстановах за апошні год надавалася ня мала ўвагі на старонках нашага штодзённага друку. Па гэтаму пытаньню пісалася многа, прыводзіліся розныя анэкдоты аб многапудовай справаздачнасьці, аб саджэнных формах розных ведамасьцей, і інш. і інш.

Якія-ж пасьля гэтага мы маем вынікі?

Ня ведаем, як у іншых установах адбілася гэта кампанія, але па лініі ЦСУ у гэтай адносіне заўважваецца дзіўнае зьявішча, якое супярэчыць прынятаму напрамку. Менавіта да гэтага часу, вось ужо на працягу чатырох год, ЦСУ наогул не патрабавала ад сваіх акрстатбюро ніякіх сыстэматычных справаздач, а цяпер раптам спахапілася і запатрабавала ад акрстатбюро наладзіць з новага 1929 году прадстаўленьне ў ЦСУ месячнай справаздачы па трох узорах і паўгадавой—па аднаму ўзору.

Работнікі акрстатбюро, канешне, будуць добрасумленна знагацца з запаўненьнем 82 граф ведамасьцей, будуць узмоцненым тэмпам пэшчыць чыстую паперу, у якой цяпер адчуваецца недахоп. І ЦСУ будзе задаволена: у яе значна павялічыцца вага папяровай макулатуры, якая павінна перадавацца Бумтрэсту...

Але ці мэтазгодна гэтакая папяровая «калькуляцыя» (бо трудна паверыць, каб каму-небудзь сапраўды патрабаваліся гэтыя справаздачы)? Мы спадзяёмся, што выкажацца Эканомнарада ЦСУ і Калегія РСІ. Я. К—скі.

Менскі цэрабкоп сьпіць.

Па вуліцы Пуліхава ўжо даўно існаваў Беларускі Ларок, які ў сучасны момант перайшоў у менскі цэрабкоп.

Месца для абслугоўваньня пайшчыкаў гэтага раёну (рабочы раён) вельмі добрае. Калі гэты ларок быў у свой час падпарадкаваны не МЦРК, а працакалектывам, насельніцтва, у тым ліку і пайшчыкі, маглі атрымліваць усе тавары нават і газу.

Калі МЦРК стаў прымаць ларок, дык усе ўсьцешыліся, бо думалі, што МЦРК пашырыць абслугоўваньне пайшчыкаў тымі прадуктамі, якія яны бралі ў прыватніка: сала, мяса, газу і г. д. Але гэта толькі засталося думкай і надзеяй. У адчыненай краме МЦРК не заўсёды можна атрымаць неабходныя тавары, не гаворачы ўжо аб такіх таварах, як мясныя.

Ёсьць такія чуты, што МЦРК ня можа абслугоўваць пайшчыкаў адзначанымі прадуктамі за адсутнасьцю памяшканьня.

Трэба адзначыць, наколькі нячулы МЦРК, дык прыватнік вельмі чулы. Вось, напрыклад, і цяпер. Не прайшло і паўгода, як нейкі гр. Ермакоў, гандляр салам і сьвінінай, узважыў патрэбы насельніцтва і праз вуліцу супроць МЦРК у працягу аднаго тыдню пабудаваў краму пры доме нейкага Рапапорта і ў сучасны момант шпарка гандлюе ўсімі тымі прадуктамі, якіх у МЦРК няма. Такім чынам, мы бачым, што чуласьці ў МЦРК няма і надта нядобра слухаць пайшчыкам, калі сярод насельніцтва гэтага раёну, стоячы ў краме МЦРК, ідуць гутаркі, што МЦРК ня ўмее альбо ня хоча здаволіць пайшчыкаў неабходнымі прадуктамі. Пайшчык.

СВОДКА № 12

аб ходзе перавыбараў с-саветаў па становішчы на 29 студзеня 1929 г. па акругах у параўнаньні з зьвесткамі 1926-1927 г.

(Весткі даюцца па тэлеграфу па 565 с-саветах).

НАЗВА АКРУ.		Зьявілася на выбары. Усяго	Жанчыны	Склад членаў с-саветаў. Жанчын	Па партыйнасьці. Камуністаў	Камсамольцаў
		проц.	проц.	проц.	проц.	проц.
АРШАНСКАЯ	1929 г.	57,9	41,7	21.0	6.7	11.7
	1926-27 г.	50 0	30,4	7 2	10.3	14,2
БАБРУЙСКАЯ	1929 г.	55,7	39.1	18.7	10.1	8.1
	1926-27 г.	45.1	24.9	5 5	10.5	8.5
ВІЦЕБСКАЯ	1929 г	53.0	36 4	16.4	8.3	9.5
	1926-27 г.	45,0	24.9	7,2	13.8	11.7
ГОМЕЛЬСКАЯ	1929 г.	61.3	46.2	16,0	6,8	8 0
	1926-27 г.	46.4	23.4	8 5	5.0	4 5
МАЗЫРСКАЯ	1929 г.	62.5	47.7	22,1	13,3	8.5
	1926-27 г.	54 6	37.2	9.0	9 44	7.14
МЕНСКАЯ	1929 г.	62.1	4[illegible],6	21,2	7.5	8.6
	1926-27 г.	45.0	25.1	6.4	9,5	10.2
ПОЛАЦКАЯ	1929 г.	53,9	39.7	23,1	8.1	10.2
	1926-27 г.	42.5	24,7	7.9	11,7	11.4
МАГІЛЕЎСКАЯ	1929 г.	55.5	37,0	19.4	6.3	6.3
	1926-27 г.	45 0	22.2	6 4	9.8	8.8
УСЯГО ПА БССР	1929 г.	53,0	41.4	19.0	7.9	8 8
	1926-27 г.	46,3	26.4	7.2	9,3	9.0

БІБЛІЯГРАФІЯ.

СЕЛЯНСКИЙ КАЛЕНДАР НА 1929 РІК. Видавництво «Радянське Село» Харків.

Мы бачым даволі ўдалую спробу даць у календары не толькі даведачную кніжку, але бачым што цэлую невялічкую энцыклёпэдыю для селяніна. Зьмест наступны: табель каляндар, штомесячны каляндар, пра каляндар, яго паходжаньне і разьвіцьцё, УССР, СССР, сусьвет, дзе найлепш ашчаджаць грошы, грамадзка палітычнае жыцьцё, Чырвоная армія, савецкі суд, каапэрацыя, сельская гаспадарка, заходы савецкае ўлады для паляпшэньня народнае гаспадаркі Украіны, аб надвор'і і мэтэаралёгіі, народная асьвета, мэдыцына, навуковы аддзел, пошта, тэлеграф, чыгункі, параходзтва, мэтрычныя меры.

У месячным календары пасьля гістарычных успамінаў—гадавін рэвалюцыйных падзей у кожным месяцы,—даецца ўзорнае разьмеркаваньне сельска-гаспадарчых работ з адпаведнымі практычнымі парадамі, а потым артыкулы рознага зьместу: ёсьць і гістарычныя, але можна знайсьці шмат чаго цікавага і аб сучасных савецкіх дзеячох і аб практычных пытаньнях, асабліва важных для цяперашняга моманту або і наогул, напрыклад, ёсьць артыкулы: „Зьбірайма лекавыя расьліны"—месяц расавік, каравая справа на Украіне—чэрвень, сьвята ўраджаю—жнівень, парады прамоўцам—кастрычнік, камітэты незаможных сялян—лістапад ды інш.

Артыкул „пра календар, яго паходжаньне і разьвіцьцё" напісан проста і цікава, але ў тлумачэньнях адносна міталёгіі дапушчаны грубыя хібы. Напрыклад, гаворыцца, быццам француская „мэркрэды"—серада значыць дзень, прысьвечаны Марсу. Гэта няправільна, бо ўжо і самая назва паказвае на тое, што гэта быў дзень Мэркурыя (Марсу быў прысьвечан аўторак—марды). Месяц лічень ніколі ня быў прысьвечан Юпітэру. Гэты месяц раней зваўся проста «пятым»—«Квінтыліс», а потым—„Юлевым" у гонар Юлія Цэзара (У рымлян, як і ў славян і ў шмат якіх іншых народаў год калісьці пачынаўся з сакавіка). Разьдзел УССР займае 10 старонак і апрацован вельмі ўдала. Багаты апісальны і статыстычны матар'ял ахапляе ўсе бакі жыцьця Савецкае Украіны, ёсьць цікавыя малюнкі і карта рэспублікі. Прыблізна на 6-і старонках дадзен артыкул аб СССР схэматычны, але зьмястоўны. Далей ідзе «Сусьвет». Гэты аддзел значна слабейшы; шмат чаго прапушчана. Напрыклад, сказаўшы аб галіцкіх, бэсарабскіх і буковінскіх украінцах, аўтар чамусьці маўчыць пра закарпацкіх сваіх аднапляменцах (што ўвайшлі ў склад Чэха-Славацкае рэспублікі). Падышаха аўганскага чамусьці ператварылі ў эміра.

Аб Злучаных Штатах гаворыцца, што галоўныя гарады там Вашынгтон і Нью-Ёрк. Сталіца саюзу—Вашынгтон не зьяўляецца галоўным цэнтрам жыцьця гэтае краіны. Нью-Ёрк—цэнтар для ўсходу ПАЗШ.—для захаду цэнтрам зьяўляецца Сан-Франциско, для азёрнага краю Чыкаго, для Місісыпскага вадазбору—Сэнт-Люіс і Нью-Орлеан. Пастаўіць побач з Вашынгтонам толькі Нью-Ёрк, значыць даць чытачу зусім няправільнае ўяўленьне аб ПАЗШ.

У артыкуле грамадзка-палітычнае жыцьцё ўсебакова разглядаюцца ўсе праявы грамадзкае актыўнасьці, усе арганізацыі, якія існуюць у савецкім грамадстве.

Шмат практычных паказьнікаў знаходзім мы ў артыкулах аб Чырвонай арміі, савецкім судзе і каапэрацыі. На 32-х старонках (62—94) дадзена маленькая сельска-гаспадарчая энцыклёпэдыя. Пасьля артыкулу агульнага характару аб сельскай гаспадарцы Украіны, гаворыцца аб дзяржаўных мерапрыёмствах у гэтай галіне, аб калектывізацыі, машынізацыі і далей ідуць канкрэтныя парады аб барацьбе з сухмені і з шкоднікамі, аб належнай пастаноўцы жывёлагадоўлі (прычым прынята пад увагу і такія новыя параўнальна галіны гэтае справы, як трусаводзтва), артыкулы аб лячэньні жывёлы ды інш. Пчалярства і садоўніцтва таксама не пакінуты без увагі. Дадзены ўзоры гаспадарчых запісаў. Вялікі артыкул (з паказаньнем бібліяграфіі) прысьвечан цукровым буракам, прычым зварачваецца ўвага і на выкарыстаньне адпадкаў вытворчасьці для жывёлы.

Мерапрыёмствы савецкае ўлады для паляпшэньня народнае гаспадаркі Украіны растлумачаны коратка і трапна. Мэтэаралёгічны аддзел занадта кароткі, але дадзена бібліяграфія. У разьдзеле „Народная асьвета" мы бачым паміж іншым і парады аб наладжаньні кіно і радыё ў вёсцы. Добрыя гігіенічна-санітарныя правілы знаходзяцца ў аддзеле «Мэдыцына». У навуковым аддзеле мы знаходзім сьцісла дадзеныя астранамічнага і касмаграфічнага зьместу. Ня добра тое, што ўсяго на некалькіх радкох гаворыцца аб тым, «як пайшло жыцьцё на зямлі». Нельга так скамечваць такую важную рэч, як тэорыя эвалюцыі. Бібліяграфія даецца і тут. Выключна даведачны аддзел: пошта, шляхі зносінаў, мэтрычныя меры—кароткі і агульна зразумелы.

У кніжцы шмат ілюстрацыяў. Цана 50 к. за 109 старонак—недарагая.

А. Цьвяткоў.

Паштовая скрынка.

О. «Кенскі старшыня»—накіравана Дуброўскаму райкомпарту.

Ул. Чарэтку. „Вёска ня горад"—накіравана Гомельскаму райсаюзу спажывецкіх т-ваў.

А. Случанскаму. «Даволі таптацца на месцы»—накіравана ў Наркамасьветы.

Знаючаму. «Аб парадках у Талькаўскім крэдыт. т-ве»—накіравана ў Менскую РСІ.

Падарожнаму. Паведаміце рэдакцыі ваша прозьвішча і адрас.

Гілевічу Да допісу аб крамах паведаміце рэдакцыі, якога спажывецкага т-ва.

Лічуну. Да допісу „На конкурс" паведаміце рэдакцыі, які раён і акруга.

М. Смаўковічу і С. Андраку. Допісы—«Сельска-гаспадарчы падатак»; «Кенскія вынікі»; „Вынікі п'янства"; „Слабая праца" і «Трэба ўзмацніць кіраўніцтва»—друкавацца ня будуць.

Ліўшыцу — «Эксплёататары», Я. Асету—«Прыкладнае галаванства і безгаспадарчасьць», Несьцяронка—«Аб XI-годзьдзі Р.-С. Міліцыі, Сінаху К.—«С. г. падатак выплачваем да тэрміну»—друкавацца ня будзе—спазьнілася.

Сролікаву. Карэспандэнтам будзеце залічаны, калі будзеце сыстэматычна пісаць у нашу газэту.

Адносна атрыманьня дазволу на зброю зьвярніцеся ў акруговае ДПУ.

Васковаму — Васковы фэльетон»—ня пойдзе, няма фактаў.

„Пуга" — «Каморнік сябруе з кулакамі»—ня пойдзе, справа ўжо разабрана.

Мытлянцу — «Ёсьць дасягненьні, ёсьць хібы», Я. Крушыне—„Праву вядзе, не эълед"—надрукаваны ня будуць

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.
ЧАЦЬВЕР, 31 СТУДЗЕНЯ
АТКРЫТЫ СПЭКТАКЛЬ „Запяюць верацёны".
Білеты ў касе тэатру і ў рабочай касе. Пачатак а 8-й гадз. ув.

Кіно-тэатр «Культура».	З АЎТОРКА „НАНА"
КІНО [illegible]	2 сэрыя „СЯРОД ЖАХАЎ" у 10 частках.
КІНО ПРАЛЕТАРЫ	НЯМЕЦКІ БАЯВІК „МАРАЛЬ"
1-ы ДЗІЦЯЧЫ «КІНО ТЭАТР ЮНЫ ПІАНЭР». (Будынак кіно «ПРАЛЕТАРЫ»).	З АЎТОРКА „ДОМ У СУМЁТАХ" у 6 частках. Пачатак у 3 з палов. гадз.

КОНКУРС
на п'есы для дзяржаўных тэатраў, клюбных і вясковых сцэн
АБВЯШЧАЕ ГАЛОЎМАСТАЦТВА Н. К. А.
ПАЖАДАНЫЯ ТЭМЫ:
1) Барацьба старога і новага быту ў горадзе і вёсцы, 2) удзел рабочай моладзі ў будаўніцтве, 3) барацьба з рэлігійнымі і ідэалістычнымі перажыткамі, 4) індустрыялізацыя і шкодніцтва, 5) нацыянальнае пытаньне, 6) калектывізацыя, 7) работа савецкай і прафэсыйнай установы і г. д.
п'еса, асабліва для клюбнай сцэны, не павінна быць занадта даўгой і шматлюднай, улічваючы магчымасьці пастаноўкі. Форма—драма, камэдыя, сатыра.
ПРЭМІІ ВЫЗНАЧАЮЦЦА НАСТУПНЫЯ.
Для вялікіх сцэн—2 па 500 р. і адна ў 400 р. Для клюбных і вандроўных—2 па 350 р. і 2 па 200 руб.
КОНКУРС адкрыты. Апошні тэрмін падачы п'ес 15-га ліпеня 1929 году. Прысуд прэміі не абмяжоўвае аўтарскага права на перадачу п'есы тэатру, або друкаваньне яе.
ГАЛОЎМАСТАЦТВА, МЕНСК, ПЛЯЦ ВОЛІ, 2-23.
Інспэктар Галоўмастацтва ГРАМЫКА.

Галоўлітбел 595

АБВЕСТКА

Пастановай Прэзыдыуму Гарсавету ад 10 студзеня г. г., надрукаванай у газэце «Рабочий» ад 15-І, за № 11, і «Сав. Бел.» за № 10, складаньне сьпіскаў асоб, маючых выбарчае права, УСКЛАДЗЕНА НА КІРАЎНІКОЎ УСТАНОЎ І ПРАДПРЫЁМСТВАЎ.

Устаноўлены тэрмін здачы сьпіскаў Гарсавету КАНЧАЕЦЦА 1-га лютага г. г., шмат устаноў сьпіскаў да гэтага часу не прадставілі.

Гарсавет папярэджвае ўсіх, да каго належыць скаладаньне сьпіскаў, што вінаватыя ў непрадстаўленьні і несвоечасовым прадстаўленьні сьпіскаў выбаршчыкаў будуць прыцягнуты да адказнасьці.

Сакратар Гарсавету ПАСЫНКОЎСКІ.
Дзелавод КУРАКЕВІЧ.

Грамадзянін Адам Рыгораў Лапіцкі, які паходзіць з грамадзян вёскі Кароткіх, Чачэвіцкага раёну і жыве ў гор. Магілеве на Першамайскай вул. у д. № 65, кв. 2 зьмяняе імя „АДАМ" на імя «МІКАЛАЙ».

Асоб, якія даюць пратэсты супроць зьмены імя, просяць паведаміць аб гэтым Магілеўскі Акруговы ЗАГС. паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па-бацьку і месца пражываньня.

ЗГУБЛЕНЫ.

— Сяброўская кніжка Фрыда Ф. Ф., выд. чэрвенск. спаж. т-вам, кв. 404
— Сяброўская кніжка Грамадзкага Р. Ю., выд. Чэрвенск. спаж. т-вам, кв. 404.
— Конская карт. Дзенісевіча П. Ф., выд. Якшыцкім ВВК, кв. 404.
— Конская карт. Барысевіча Д. А., выд. Сьвіслацкім РВК, кв. 404.
— Сяброўская кніжка Суша К. С., выд. Чэрвенскім спаж. т-вам, кв. 404.
— Сяброўская кніжка Ліўшыц Р. Л., выд. Чэрвенск. спаж. т-вам, кв. 404.
— Кніжка запасніка Лукашэвіча А. А., выд. Бярэзінскім РВК, кв. 404.
— Каапэрац. білет Сушынскага П. Н., выд. Чэрвенск. спаж. т-вам, кв. 404.
— Сяброўская кніжка Казачонка П. М., выд. Чэрвенск. спаж. т-вам, кв. 404.
— Метрычная выпісь Урэцкай С. Б., выд. Мазырскім Загсам.
— Дазвол на права нашэньня зброі, выд. Мазырскім ДПУ і білет КСМ. выд. Мінскім акружк. на імя Сіўко 5. Ф.
— Сяброўскі білет Сенчук М. Т., выд. саюзам Працасьветы.
— Метрыч. выпісь Зарэцкай Х. Х., выд. Мазырск. Загсам.
— Поліс за № 3298-б страхаваньню жыцьця, выд. Дзяржстрахам ад 14 IV 26 г. на імя Чэратува А. М., кв. 402.

Абавязковая пастанова № 2

Менскага Акруговага Выканаўчага Камітэту.

гор Менск. 29 студзеня 1929 году.

аб праверцы і кляйменьні мер і вагаў.

Менскі Акруговы Выканаўчы Камітэт, на падставе пастановы Савету Працы і Абароны СССР ад 30 сьнежня 1924 году «аб тэрмінах абавязковай паверкі і кляйменьня мер і вагаў» (Известия ЦИК СССР и ВЦИК № 7 от 9-1—1925 года) ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Правесьці на тэрыторыі Менскай акругі праверку і кляйменьне ўсіх мер і вагаў, якія знаходзяцца ў веданьні савецкіх, грамадзкіх і вайсковых устаноў, а таксама і ў прыватных асоб, у наступныя тэрміны:

а) Па гор. Менску: для жывучых у раёне І адз. міліцыі—з 10 па 25 лютага.
„ „ „ „ ІІ „ „ —з 26 лютага па 10 сакавіка.
„ „ „ „ ІІІ „ „ —з 11 па 21 сакавіка.
„ „ „ „ ІУ „ „ —з 21 па 31 сакавіка.
„ „ „ Астр.-Гарадзецкім і Самахваловіцкім раёнах—з 1 па 10 красавіка.
б) Па м-ку Заслаўль і раёну:—з 11 па 20 красавіка.
в) „ „ Койданава „ „ —з 21 па 30 красавіка.
г) „ „ Смалявічы „ „ —з 1 па 10 мая.
д) „ „ Лагойск „ „ —з 11 па 20 мая.
е) „ „ Пухавічы „ „ —з 21 па 30 мая.

Увага І: Праверцы і кляйменьню падлягаюць: вагі, шалькі і дошкі да іх, гіры, меры даўжыні, меры сыпучых цел, меры вадкіх цел і манометры, як паверачныя і забясьпечаныя паверачным кляймом 1927 г., так і не паверачаныя і не заклеймёныя ў папярэднія гады, таксама і занова зробленыя

Увага ІІ: У сувязі з устанаўленьнем штогодняй паверкі манометраў, у 1929 г. падлягаюць прадстаўленьню манометры, паверачныя і заклеймёныя ў мінулым 1928 годзе, калі прайшоў год, і раней, а таксама і ў папярэднія гады.

2. Памянёныя вымяральныя прылады для паверкі і кляйменьня павінны прадстаўляцца ў Беларускую Палату Мер і Вагі (гор. Менск, Праводная вул., д. № 6, побач з шкляным заводам «Пралетары»).

3. Тэрмін праверкі і кляйменьня мер і вагі па гораду Барысаву і раёну, гор. Чэрвеню і раёну, Вузьдзенскаму, Сьмілавіцкаму, Бярэзінскаму, Бягомльскаму, Плешчаніцкаму, Халопеніцкаму, Грэскаму і Капыльскаму раёнах будуць абвешчаны гарсаветамі і райвыканкомамі асобна па прыбыцьці на месца аддзяленьняў Беларускай Палаты Мер і Вагі, прычым аддзяленьні будуць адчынены: 1) у м-ку Вузда—для Вузьдзенскага раёну, 2) у гор. Чэрвені—для гор. Чэрвеня і раёнаў—Чэрвенскага і Сьмілавіцкага, 3) у гор. Барысаве—для гор. Барысава і раёнаў—Барысаўскага і Халопеніцкага, 4) у м-ку Бярэзіна—для Бярэзінскага раёну, 5) у м-ку Плешчаніцы—для Плешчаніцкага і Бягомльскага раёну, 6) у м-ку Капылі—для Капыльскага і Грэскага раёнаў.

4. Папярэдзіць установы, прадпрыёмствы, арцелі і прыватных асоб, што праца па рамонту і падрыхтоўцы мер і вагаў да паверкі і кляйменьня вядзецца толькі тымі асобамі, якія маюць на гэта дазвол ад Беларускай Палаты мер і вагі.

5. Нагляд за выкананьнем гэтай абавязковай пастановы ўскладаецца на прадстаўнікоў Беларускай Палаты мер і вагі, райвыканкомы, сельсаветы і міліцыю.

6. Вінаватыя ў несвоечасовым прадстаўленьні мер і вагаў у вызначаныя для праверкі і кляйменьня тэрміны, а таксама тыя, што ўхіляцца ад прадстаўленьня зусім, падлягаюць адказнасьці ў адміністрацыйным парадку: у гор. Менску—штрафу да 100 р. ці прымусовым работам да 1 м-ца, у гарадох Барысаве і Чэрвені—штрафу да 25 р. альбо прымусовым работам да 10 дзён, а на астатняй тэрыторыі акругі штрафу да 10 р. альбо прымусовым работам да 4-х дзён.

7. Гэтая абавязковая пастанова ўваходзіць у сілу з 10 лютага г. г.

Старшыня Менскага Акруговага Выканаўчага Камітэту ЯЦКЕВІЧ.
Сакратар Менскага Акруговага Выканаўчага Камітэту МАЙСЕЕЎ.

Менск, дзяржаўная друкарня